PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. lapkričio 30 d.*

Sujungtose bylose T-427/04 ir T-17/05

Prancūzijos Respublika, iš pradžių atstovaujama G. de Bergues, R. Abraham ir S. Ramet, vėliau G. de Bergues, S. Ramet ir E. Belliard, ir galiausiai – G. de Bergues, E. Belliard ir A.-L. Vendrolini,

ieškovė byloje T-427/04,

France Télécom SA, įsteigta Paryžiuje (Prancūzija), iš pradžių atstovaujama advokatų A. Gosset-Grainville ir L. Godfroid, vėliau L. Godfroid, S. Hautbourg ir M. van der Woude,

ieškovė byloje T-17/05,

* Proceso kalba: prancūzų.

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą J. Buendía Sierra ir C. Giolito,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2004 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos sprendimą 2005/709/EB dėl valstybės pagalbos, Prancūzijos teikiamos įmonei „France Télécom“ (OL L 269, 2005, p. 30),

EUROPOS BENDRIJŲ
PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Azizi, teisėjai E. Cremona ir S. Frimodt Nielsen (pranešėjas),

posėdžio sekretorė C. Kristensen, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2008 m. lapkričio 18 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinis pagrindas

1. *Valstybės pagalbai taikomos taisyklės*

1 Pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, išskyrus tuos atvejus, kai EB sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

2 EB 88 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad jei, paprašiusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas, Europos Bendrijų Komisija nustato, jog tam tikra valstybės ar iš jos išteklių teikiama pagalba yra pagal 87 straipsnį nesuderinama su bendrąja rinka arba kad tokia pagalba netinkamai naudojama, ji priima sprendimą, reikalaujantį, kad atitinkama valstybė narė per Komisijos nustatytą laiką tokią pagalbą panaikintų ar pakeistų.

3 EB 88 straipsnio 3 dalyje numatyta:

„Apie visus ketinimus suteikti ar pakeisti pagalbą Komisija turi būti laiku informuojama, kad ji galėtų pateikti savo pastabas. Jei Komisija mano, kad tokie ketinimai pagal 87 straipsnį yra nesuderinami su bendrąja rinka, ji nedelsdama pradeda šio straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą. Atitinkama valstybė narė savo pasiūlytų priemonių neįgyvendina tol, kol nepriimamas galutinis sprendimas.“

4 Remdamasi EB sutarties 94 straipsnio (po pakeitimo – EB 89 straipsnis) nuostatomis, Taryba priėmė 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias [EB 88 straipsnio] taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339).

5 Reglamento 659/1999 1 straipsnyje įtvirtintos tokios nuostatos:

„Šiame reglamente:

a) „pagalba“ – tai bet kuri priemonė, atitinkanti [EB 87 straipsnio] 1 dalyje nustatytus kriterijus;

b) „esama pagalba“ – tai:

<…>

iv) pagalba, kuri pagal 15 straipsnį yra laikoma esama pagalba;

<…>

c) „nauja pagalba“ – tai visa pagalba, t. y. pagalbos sistemos ir individuali pagalba, kuri nėra egzistuojanti pagalba, įskaitant egzistuojančios pagalbos pakeitimus <…>;

d) „pagalbos schema“ – tai bet kuris teisės aktas, pagal kurį bendrai ir abstrakčiai teisės aktuose apibrėžtoms įmonėms netaikant kitų įgyvendinimo priemonių galima teikti individualią pagalbą, ir bet kuris teisės aktas, pagal kurį vienai arba kelioms įmonėms gali būti teikiama su konkrečiu projektu nesusijusi ir neribotam laikotarpiui skirta pagalba, ir (arba) neriboto dydžio pagalba;

e) „individuali pagalba“ – tai pagalba, kuri skiriama neatsižvelgiant į teikiamos pagalbos schemą, ir pagalba, kurią skiriant atsižvelgiant į teikiamos pagalbos schemą turi būti pranešta;

f) „neteisėta pagalba“ – tai nauja pagalba, įgyvendinta prieštaraujant [EB 88 straipsnio] 3 daliai;

<…>

h) „suinteresuotoji šalis“ – tai kiekviena valstybė narė ir bet kuris asmuo, įmonė arba įmonių asociacija, kurios interesams gali turėti įtakos pagalbos skyrimas, ypač pagalbos gavėjas, konkuruojančios įmonės ir prekybinės asociacijos.“

6 Iš Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 5 dalies, kuri remiantis šio reglamento 13 straipsnio 1 dalimi taikoma neteisėtai pagalbai, matyti, kad „neigiamame sprendime“ nustatomas tokios pagalbos prieštaravimas bendrajai rinkai ir jis yra kliūtis šios pagalbos įgyvendinimui.

7 Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnyje, skirtame pagalbos išieškojimui, nustatyta:

„1. Jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo (toliau – „sprendimas išieškoti pagalbą“). Komisija nereikalauja išieškoti pagalbos, jeigu tai prieštarautų bendrajam Bendrijos teisės principui.

2. Pagalbą, kurią reikia išieškoti pagal sprendimą išieškoti pagalbą, sudaro palūkanos, atitinkančios tam tikrą Komisijos nustatytą normą. Palūkanos mokamos nuo neteisėtos pagalbos išmokėjimo gavėjui dienos iki jos išieškojimo dienos.

3. Nepažeidžiant nei vieno Europos Bendrijų Teisingumo Teismo nurodymo pagal [EB 242 straipsnį], pagalba išieškoma nedelsiant ir pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę nustatytas procedūras, jeigu jos leidžia nedelsiant ir veiksmingai įvykdyti Komisijos sprendimą. Šiuo tikslu, kai bylą svarsto nacionaliniai teismai, suinteresuotosios valstybės narės, nepažeisdamos Bendrijos teisės, imasi visų priemonių, kurios numatytos jų atitinkamuose teisiniuose aktuose, įskaitant laikinąsias priemones."

8 Būtinybė nustatyti senaties terminą, kuriam suėjus pagalba nebegali būti išieškoma, numatyta Reglamento 659/1999 14 konstatuojamoje dalyje, kurioje numatyta, „kadangi siekiant teisinio aiškumo dėl neteisėtos pagalbos suteikimo derėtų nustatyti 10 metų senaties terminą, kuriam pasibaigus nebūtų galima reikalauti pagalbos išieškojimo".

9 Su senaties terminu ir šio termino suėjimo pasekmėmis susijusios taisyklės įtvirtintos Reglamento 659/1999 15 straipsnyje:

„1. Komisijos įgaliojimams išieškoti pagalbą taikomas dešimties metų senaties terminas.

2. Senaties terminas prasideda tą dieną, kai gavėjui priteisiama [pripažįstama] neteisėta pagalba kaip individuali pagalba arba pagal atitinkamą pagalbos sistemą. Bet kuri su neteisėta pagalba susijusi priemonė, kurios imasi Komisija arba jos prašymu veikianti valstybė narė, nutraukia senaties terminą. Po kiekvieno senaties termino nutraukimo laikas skaičiuojamas iš naujo. Senaties terminas sustabdomas, kol Komisijos sprendimas nagrinėjamas Europos Bendrijų Teisingumo Teisme.

3. Bet kuri pagalba, kuriai taikomas senaties terminas yra pasibaigęs, yra laikoma esama pagalba.“

2. *Su Komisijos sprendimų priėmimu susijusios taisyklės*

10 EB 219 straipsnyje įtvirtintos Komisijos sprendimų priėmimo taisyklės. Jame nustatyta:

„Komisija sprendžia EB 213 straipsnyje nustatyto narių skaičiaus balsų dauguma.

Komisijos posėdis yra teisėtas tik tuo atveju, jei dalyvauja jos Darbo tvarkos taisyklėse nustatytas narių skaičius.“

11 Šioje byloje taikomų Komisijos darbo tvarkos taisyklių (OL L 308, 2000, p. 26; specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 213) 1 straipsnis suformuluotas taip:

„Komisija veikia kolektyviai, vadovaudamasi šiomis taisyklėmis bei pirmininko nustatytomis politinėmis gairėmis.“

12 Komisijos darbo tvarkos taisyklių 4 straipsnyje nustatyta:

„Komisijos sprendimai priimami:

a) posėdžiuose;

arba <…>

c) suteikiant įgaliojimą, laikantis 13 straipsnyje nustatytos tvarkos <…>“.

13 Komisijos darbo tvarkos taisyklių 13 straipsnio antroje pastraipoje numatyta:

„Pirmininkui sutikus, Komisija <…> gali duoti nurodymų vienam ar keliems nariams patvirtinti bet kurio kitoms institucijoms teikiamo dokumento ar bet kurio pasiūlymo galutinį tekstą, dėl kurio esminių nuostatų pirmiau susitarta diskusijoje.“

Faktinės bylos aplinkybės

1. France Télécom *sukūrimas*

14 Ieškovė, *France Télécom SA*, – tai Prancūzijos teisės reglamentuojama akcinė bendrovė, kurios įstatuose nurodytas objektas, be kita ko, – teikti visų rūšių elektroninės komunikacijos paslaugas vidaus ir tarptautiniams ryšiams, vykdyti su viešosiomis paslaugomis susijusias užduotis, ir konkrečiai prireikus teikti universaliąsias telekomunikacijų paslaugas bei privalomas paslaugas, sukurti, vystyti bei valdyti bet kokius viešai prieinamus elektroninių ryšių tinklus ir sukurti bei valdyti bet kokius su garso, televizijos ar daugialypės terpės transliacijomis susijusių paslaugų paskirstymo tinklus.

15 Iki 1990 m. *France Télécom* vykdomas funkcijas užtikrino vienas *Ministère des Postes et Télécommunications* (Prancūzijos Pašto ir telekomunikacijų ministerijos; toliau – PTT) skyrių. *France Télécom* buvo įkurta 1991 m. sausio 1 d. kaip *sui generis* viešasis juridinis asmuo 1990 m. liepos 2 d. Įstatymu Nr. 90-568 dėl viešosios pašto ir telekomunikacijų paslaugos organizavimo (JORF, 1990 m. liepos 8 d., p. 8069). Remiantis 1996 m. liepos 26 d. Įstatymu Nr. 96-660 dėl nacionalinės įmonės *France Télécom* (JORF, 1996 m. liepos 27 d., p. 11398), nuo 1998 m. gruodžio 31 d. *France Télécom* buvo reorganizuota į nacionalinę įmonę, kurios daugiau kaip pusė įstatinio kapitalo susiklostant šios bylos aplinkybėms tiesiogiai ar netiesiogiai priklausė valstybei. Taigi *France Télécom* veiklą reglamentavo Įstatymas Nr. 90-568 ir, be to, jai buvo taikomi akcinėms bendrovėms skirti teisės aktai, kiek jie neprieštaravo minėtam įstatymui.

2. France Télécom *apmokestinimas verslo mokesčiu*

Bendros verslo mokesčio taikymo taisyklės

16 Verslo mokestis – tai vietinis mokestis, kurio taikymo taisyklės įtvirtintos įstatyme ir kodifikuotos Bendrajame mokesčių kodekse (*code général des impôts*).

17 Pagal Bendrojo mokesčių kodekso 1447-I ir 1478-I straipsnius verslo mokestį kiekvienais metais moka fiziniai ar juridiniai asmenys, sausio 1 d. vykdantys nuolatinę savarankišką ūkinę veiklą.

18 Pagal šio kodekso 1448 straipsnį verslo mokesčio dydis nustatomas pagal apmokestinamųjų asmenų mokestinį pajėgumą, remiantis ekonominiais kriterijais vertinamą, atsižvelgiant į jų vykdomos veiklos apimtį, savivaldybės, į kurios biudžetą mokamas mokestis, teritorijoje.

19 Tai reiškia, kad verslo mokestis – tai mokestis, grindžiamas ne iš įmonės veiklos gaunamu pelnu, o – bylos aplinkybių atsiradimo metu – gamybos veiksnių, t. y. kapitalo ir darbo, vertės dalimi, kurią apmokestinamasis asmuo naudoja kiekvienoje savivaldybėje, kurioje renkamas mokestis.

20 Taigi pagal mokesčiams už 1994–2002 m. taikomos redakcijos Bendrojo mokesčių kodekso 1467 straipsnio 1 dalį pelno mokesčiu apmokestinamų juridinių asmenų atveju apmokestinimo verslo mokesčiu bazę sudarė, pirma, per referencinį laikotarpį

apmokestinamojo asmens savo veiklos poreikiams turėto ilgalaikio turto nuomos vertė ir, antra, per referencinį laikotarpį sumokėtų darbo užmokesčių dalis.

21 Pagal Bendrojo mokesčių kodekso 1467 A straipsnį šio sprendimo 20 punkte minėtas referencinis laikotarpis – tai priešpaskutiniai metai prieš apmokestinimo metus, jeigu ūkiniai metai atitinka kalendorinius metus, arba kitokiu atveju – per priešpaskutinius metus prieš apmokestinimo metus užbaigti ūkiniai metai.

22 Bendrojo mokesčių kodekso 1473 straipsnyje patikslinama, kad verslo mokestis kiekvienoje savivaldybėje, kuriose apmokestinamasis asmuo turi patalpas ar žemės sklypus, nustatomas pagal joje esančio arba su ja susijusio turto nuomos vertę bei personalo darbo užmokesčius.

23 Pagal Bendrojo mokesčių kodekso 1477 straipsnį apmokestinimo bazę apmokestinamasis asmuo turi deklaruoti.

24 Dėl apmokestinimo bazei taikomų tarifų Bendrojo mokesčių kodekso 1636 B sexies ir tolesniuose straipsniuose numatytomis sąlygomis kiekvienais metais balsuojama mokestį renkančių vietos savivaldos vienetų pasitarimo susirinkimuose, t. y. iš esmės savivaldybių tarybose, bendrosiose tarybose ir regioninėse tarybose.

France Télécom *taikomos taisyklės*

Apmokestinimo pagal bendrąjį režimą principas

25 Įstatymo 90-568, kuriuo remiantis sukurtos *France Télécom* (žr. šio sprendimo 15 punktą) ir *La Poste*, IV skirsnyje įtvirtintos specialiosios nuostatos apmokestinimo srityje.

26 Šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta, kad, nepažeidžiant 19 ir 21 straipsniuose numatytų išimčių, *France Télécom* apmokestinama mokesčiais ir rinkliavomis Bendrojo mokesčių kodekso 1654 straipsnyje įtvirtintomis sąlygomis. Šia nuostata *France Télécom* iš principo pagal bendrąjį režimą apmokestinama visais mokesčiais ir rinkliavomis, kuriais būtų apmokestinamos tokią pačią veiklą vykdančios privačios įmonės.

Fiksuota įmoka

27 Aptariamo įstatymo 19 straipsnyje nustatyta pirmoji laikina šio principo išimtis. Pagal šią nuostatą iki 1994 m. sausio 1 d. *France Télécom* turėjo būti apmokestinama tik praktiškai valstybės renkamais mokesčiais. Todėl *France Télécom*, be kita ko, neturėjo mokėti nei pelno mokesčio, nei vietinių mokesčių, tarp jų ir verslo mokesčio. Už 1991–1993 m. savo ruožtu *France Télécom* turėjo sumokėti įmoką, kasmet fiksuojamą Biudžeto įstatyme, neviršijant sumos, kurios pagrindas iki aktualizacijos buvo lygus papildomo telekomunikacijų biudžeto už 1989 m. saldo (toliau – fiksuota įmoka).

Specialus apmokestinimo režimas

28 Įstatymo 90-568 21 straipsnis buvo skirtas *France Télécom* ir *La Poste* taikomam apmokestinimo režimui nuo 1994 metų.

29 Pagal Įstatymo 90-568 21 straipsnio I punkto nuostatas nuo 1994 m., nukrypstant nuo Bendrojo mokesčių kodekso 1473 straipsnio (žr. šio sprendimo 22 punktą), *France Télécom* buvo apmokestinama savo pagrindinės buveinės vietoje.

30 Mokestis, kurio dydį, kiek tai susiję su apmokestinimo baze, reglamentavo bendrosios Bendrajame mokesčio kodekse numatytos taisyklės (21 straipsnio I punkto 2 papunktis), buvo nustatomas taikant vidutinį svertinį nacionalinį tarifą, apskaičiuojamą pagal ankstesniais metais visų savivaldybių patvirtintus tarifus (21 straipsnio I punkto 4 papunktis).

31 Be to, *France Télécom* mokėjo 1,9 %, o ne 8 % valdymo išlaidų įmoką, t. y. papildomą valstybės renkamą rinkliavą mokesčių institucijų išlaidoms, patiriamoms sudarant mokestinius sąrašus bei renkant verslo mokestį vietos savivaldos naudai, padengti.

32 Mokesčio sumos turėjo būti pervedamos valstybei, arba, kiek tai susiję su 1994 m. sumokėtą įmoką, kiekvienais metais koreguojamą atsižvelgiant į vartojimo kainų indekso pakeitimus, viršijančia dalimi – į *Fonds national de péréquation de la taxe professionnelle* (Nacionalinis verslo mokesčio kompensacinis fondas) (21 straipsnio I punkto 6 papunktis).

33 Šie apmokestinimo verslo mokesčiu ypatumai (toliau – „specialus apmokestinimo režimas“) buvo kodifikuoti Bendrojo mokesčių kodekso 1635 sexies straipsnyje. Specialiame apmokestinimo režime nebuvo numatytas jo taikymo pabaigos terminas.

34 Vis dėlto, kiek tai susiję su *France Télécom*, 2002 m. gruodžio 30 d. Įstatymo Nr. 2002-1575 dėl 2003 m. biudžeto įstatymo 29 straipsnyje buvo numatyta, kad specialus apmokestinimo režimas nustoja būti taikomas pradedant už 2003 m. mokamais mokesčiais.

3. *Administracinė procedūra*

35 2001 m. kovo 13 d. *Association des collectivités territoriales pour le retour de la taxe professionnelle de France Télécom et de La Poste dans le droit commun* (Vietos savivaldos susivienijimas *France Télécom* ir *La Poste* apmokestinimui pagal bendrąjį režimą) pateikė Komisijai skundą, kuriame buvo teigiama, jog specialus apmokestinimo režimas yra su bendrąja rinka nesuderinama valstybės pagalba. Pareiškėjas, be kita ko, pabrėžė kai kurių savivaldybių pajamų praradimą dėl vidutinio svertinio nacionalinio tarifo taikymo.

36 Gavusi šį skundą, 2001 m. birželio 28 d. Komisija pradėjo preliminaraus specialaus apmokestinimo režimo tyrimo procedūrą ir išsiuntė Prancūzijos Respublikai prašymą pateikti informacijos šiuo klausimu.

37 2001 m. rugsėjo 26 d. laišku Prancūzijos Respublika atsakė į šį prašymą pateikti informacijos, teigdama, kad specialus apmokestinimo režimas nėra valstybės pagalba, nes nesuteikia *France Télécom* jokios naudos ir dėl jos valstybė nepraranda lėšų.

38 2003 m. sausio 30 d. Komisija priėmė sprendimą pradėti formalią EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą tyrimo procedūrą, be kita ko, dėl neapmokestinimo verslo mokesčiu, kuriuo *France Télécom* naudojosi 1991–1993 m., ir dėl specialaus apmokestinimo režimo (toliau – „sprendimas pradėti tyrimą“). Apie sprendimą pradėti tyrimą Prancūzijos Respublikai buvo pranešta 2003 m. sausio 31 d. laišku. Prancūzijos institucijų prašymu, 200l m. kovo 7 d. Komisija pateikė ištaisytą šio sprendimo versiją.

Sprendime pradėti tyrimą Komisija įvertino *France Télécom* gautą naudą 1 mlrd. Prancūzijos frankų (FRF) per metus nuo 1994 metų (73 ir 74 pastraipos). Sprendimas pradėti tyrimą buvo paskelbtas 2003 m. kovo 12 dieną (OL C 57, p. 5).

39 2003 m. balandžio 4 d. ir 2003 m. gegužės 15 d. Prancūzijos Respublika pateikė savo pastabas dėl sprendimo pradėti tyrimą. Prancūzijos institucijos, be kita ko, ginčijo pagalbos dydžio įvertinimą ir tvirtino, kad specialus *France Télécom* apmokestinimo režimas turėjo būti vertinamas globaliai, ir todėl Komisijos analizėje buvo privaloma atsižvelgti į fiksuotą įmoką, kurią *France Télécom* privalėjo mokėti 1991–1993 m. Be to, Prancūzijos Respublikos nuomone, apskritai vertinant, *France Télécom* apmokestinimo režimas nebuvo mokestinė lengvata, o specialiomis visiškai su valstybės pagalbos problematika nesusijusiomis sąlygomis organizuotas apmokestinimas. Šioje korespondencijoje Prancūzijos institucijos taip pat pateikė pirmąjį apytikriais statistiniais duomenimis pagrįstą vertinimo modelį (toliau – „2003 m. gegužės 15 d. vertinimas“), parodantį, kad 1991–2002 m., neįvertinus aktualizacijos, *France Télécom* sumokėjo mažiausiai 1,4 mlrd. eurų mokesčių per daug.

40 Priėmusi sprendimą pradėti tyrimą, nuo 2003 m. kovo 21 d. iki balandžio 30 d. Komisija gavo vienuolikos suinteresuotųjų trečiųjų asmenų pastabas. *France Télécom* šioje stadijoje nepateikė rašytinių pastabų. Šios pastabos buvo persiųstos Prancūzijos Respublikai 2003 m. gegužės 16 d. Savo komentarus dėl šių pastabų Prancūzijos institucijos pateikė 2003 m. birželio 30 d. ir liepos 29 d. laiškuose.

41 Tuomet Komisija gavo naujos informacijos iš kelių suinteresuotųjų trečiųjų asmenų. 2003 m. rugsėjo 11 d. laišku ji paprašė Prancūzijos Respublikos papildomų paaiškinimų. Į šį prašymą Prancūzijos institucijos atsakė 2003 m. spalio 20 d. laišku. Naujas prašymas pateikti informacijos buvo išsiųstas Prancūzijos Respublikai 2003 m. lapkričio 11 d. laišku, į kurį buvo atsakyta 2003 m. gruodžio 3 d. 2004 m. sausio 12 d. laišku Komisija pateikė dar vieną prašymą pateikti informacijos.

42 2004 m. sausio 22 d. buvo surengtas Komisijos, Prancūzijos Respublikos ir *France Télécom* atstovų susitikimas.

43 2004 m. sausio 26 d. laišku Prancūzijos Respublika pranešė Komisijai tikrąją verslo mokesčio sumą, kuria *France Télécom* buvo apmokestinta 2003 m. Ši suma buvo mažesnė už prognozes, kuriomis buvo pagrįstas 2003 m. gegužės 15 d. vertinimas.

44 2004 m. vasario 2 d. laišku Komisija išsiuntė Prancūzijos Respublikai naują prašymą pateikti informacijos, į kurį buvo atsakyta 2004 m. vasario 16 d. laišku.

45 Suinteresuotieji tretieji asmenys pateikė naujas pastabas 2004 m. gegužės 19–26 dienomis. Jos buvo perduotos Prancūzijos Respublikai 2004 m. gegužės 3 ir birželio 14 dienomis.

46 2004 m. birželio 1 d. Komisija adresavo Prancūzijos Respublikai prašymą pateikti informacijos dėl galimų kitų nei verslo ir pelno mokesčiai mokesčių, nuo kurių *France Télécom* galėjo būti atleista 1991–1993 metais.

47 2004 m. birželio 16 d. per susitikimą su Komisijos ir *France Télécom* atstovais Prancūzijos Respublikos atstovai pateikė tam tikrų pirminių duomenų, atsakydami į 2004 m. birželio 1 d. laišką.

48 *France Télécom* pateikė pastabas 2004 m. birželio 22 dieną.

49 2004 m. birželio 23 d. buvo surengtas Komisijos, Prancūzijos Respublikos ir *France Télécom* atstovų susitikimas.

50 Naujas rašytines pastabas *France Télécom* pateikė 2004 m. birželio 30 ir liepos 2 dienomis.

51 2004 m. liepos 5 d. faksu Prancūzijos Respublika, pabrėždama apytikslį savo vertinimo pobūdį, pateikė naują finansinių *France Télécom* apmokestinimo verslo mokesčiu 1991–2002 m. pasekmių vertinimo modelį (toliau – 2004 m. liepos 5 d. vertinimas). Šis naujas vertinimas, pagrįstas verslo mokesčio suma, kuria *France Télécom* buvo faktiškai apmokestinta 2003 m., parodė, kad per šį laikotarpį, neįvertinus aktualizacijos, *France Télécom* sumokėjo mažiausiai 1,7 mlrd. eurų mokesčių per daug.

52 2004 m. liepos 13, 15, 16 ir 19 dienomis Prancūzijos Respublika persiuntė du aiškinamuosius memorandumus ir papildomos informacijos, be kita ko, dėl sudarant 2004 m. liepos 5 d. vertinimą naudoto metodo.

4. *Ginčijamas sprendimas*

53 2004 m. liepos 19 ir 20 d. per savo 1667-ąjį posėdį Komisijos narių kolegija patvirtino sprendimo, kuriuo konstatuojama, kad dėl specialaus apmokestinimo režimo per 1994–2002 m. *France Télécom* gavo valstybės pagalbą (toliau – „nagrinėjama pagalba“), projektą ir įgaliojo už konkurencijos klausimus atsakingą Komisijos narį, suderinus su pirmininku, priimti galutinę sprendimo versiją prancūzų, t. y. autentiška, kalba po to, kai bus atliktas „teisinis ir lingvistinis patikrinimas“.

54 2004 m. rugpjūčio 2 d. Komisija priėmė sprendimą Nr. C (2004) 3061 galutinis dėl valstybės pagalbos, Prancūzijos teikiamos įmonei *France Télécom* (toliau – „ginčijamas sprendimas“). Šis sprendimas buvo perduotas Prancūzijos Respublikai 2004 m. rugpjūčio 3 d. Sprendimo versijoje, kuri perduota Prancūzijos Respublikai, buvo kai kurių skirtumų, palyginti su liepos 20 d. Komisijos narių kolegijos patvirtinta versija.

55 2004 m. rugsėjo 8 d. *France Télécom* paprašė Komisijos persiųsti jai Komisijos narių kolegijos patvirtintą ginčijamo sprendimo projektą bei Prancūzijos Respublikai išsiųsto ginčijamo sprendimo versiją.

56 2004 m. rugsėjo 14 d. raštu Komisijos generalinio sekretoriato tarnybos patvirtino šio prašymo gavimą ir informavo *France Télécom*, kad, remiantis 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, p. 43; specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 331), atsakymas jai bus pateiktas per penkiolika darbo dienų.

57 2004 m. spalio 28 d., negavusi Komisijos atsakymo, *France Télécom* pateikė kartotinę paraišką pagal Reglamento Nr. 1049/2001 7 straipsnio 4 dalį.

58 Prašomi dokumentai *France Télécom* buvo persiųsti 2004 m. lapkričio 11 dieną.

59 2005 m. sausio 19 d. Komisija perdavė Prancūzijos Respublikai klaidų ištaisymą, kuriuo buvo grąžintas 2004 m. liepos 19 ir 20 d. patvirtintas tekstas.

60 Ištaisyta ginčijamo sprendimo versija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* buvo paskelbta 2005 m. spalio 14 d. numeriu 2005/709/EB (OL L 269, 2005, p. 30).

61 Ginčijamame sprendime Komisija pirmiausia konstatavo, kad Įstatymo 90-568 19 straipsnyje numatyta fiksuota įmoka 1991–1993 metams gali būti laikoma paprastai už tuos pačius metus mokėtino verslo mokesčio pakaitalu. Todėl atleidimas nuo verslo mokesčio per šį laikotarpį nėra valstybės pagalba (22–33 ir 53 konstatuojamosios dalys).

62 Komisija nusprendė, kad specialus apmokestinimo režimas, taikytas nuo 1994 iki 2002 m., yra valstybės pagalba, kurią sudaro skirtumas tarp apmokestinimo, kuris *France Télécom* būtų tekęs pagal bendrąjį režimą, ir faktiškai iš šios įmonės surinkto verslo mokesčio sumos (toliau – „mokesčių skirtumas“). Be to, Komisijos nuomone, ši nauja pagalba, neteisėtai suteikta pažeidžiant EB 88 straipsnio 3 dalį, yra nesuderinama su bendrąja rinka. Todėl ji turi būti susigrąžinta (ginčijamo sprendimo 34–53 konstatuojamosios dalys).

63 Kvalifikuodama specialų apmokestinimo režimą kaip valstybės pagalbą EB 87 straipsnio 1 dalies prasme, Komisija pateikė toliau išdėstytą pagrindimą.

64 Pirma, Komisija nurodė priežastis, dėl kurių mano, jog Prancūzijos institucijų argumentas, kad konstatuotą naudą už 1994–2002 m. su kaupu kompensavo fiksuotų įmokų, kurias 1991–1993 metais turėjo mokėti *France Télécom*, suma, turi būti atmestas (ginčijamo sprendimo 35–41 konstatuojamosios dalys).

65 Visų pirma Komisija tvirtino, kad Įstatymas Nr. 90-568 įtvirtino du paeiliui taikomus ir skirtingus režimus: viena vertus, nuo 1991 iki 1993 m. taikytą atleidimo nuo mokesčio režimą, pakeičiant pagal bendrąjį režimą mokėtinus mokesčius, tarp jų ir verslo mokestį, fiksuota įmoka, ir, kita vertus, specialųjį atleidimo nuo mokesčio režimą, dėl kurio buvo renkamas nevisas verslo mokestis, iš pradžių taikytas nuo 1994 m. ir panaikintas už 2003 m. nustatytam apmokestinimui (ginčijamo sprendimo 36 ir 38 konstatuojamosios dalys).

66 Tuomet ginčijamo sprendimo 37 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, kad pagal teismų praktiką įmonei suteikta pagalba negali būti kompensuojama tos pačios įmonės specialiu apmokestinimu (1974 m. liepos 2 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Italija prieš Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709).

67 Todėl Komisija padarė išvadą negalinti pripažinti, kad apmokestinimo skirtumą, kuriuo 1994–2002 m. naudojosi *France Télécom*, kompensavo nuo 1991 iki 1993 m. sumokėta fiksuota įmoka, kuri nebuvo susijusi su verslo mokesčiu nei konkrečiai, remiantis Įstatymu 90-568, nei savo apskaičiavimo metodika (ginčijamo sprendimo 38 konstatuojamoji dalis).

68 Be to, Komisija nusprendė, kad nagrinėjama fiksuota įmoka buvo panašesnė į veiklos rezultato dalies išmokėjimą kapitalo savininkui, o ne į apmokestinimą. Šiomis sąlygomis Komisija tik pritaikiusi išimtį galėjo sutikti, jog ši įmoka kompensavo visišką atleidimą nuo verslo mokesčio, taikytą *France Télécom* nuo 1991 iki 1993 m. Normalus teisės normų taikymas veikiau verstų manyti, kad šis atleidimas sudaro valstybės pagalbą, kurios dydis turėtų būti pridėtas prie mokesčių skirtumo, kuris nuo 1994 m. suteikė naudos *France Télécom* pagal specialų apmokestinimo režimą (ginčijamo sprendimo 38 ir 39 konstatuojamosios dalys).

69 Galiausiai, Komisija nusprendė, kad argumentai, pagal kuriuos buvo būtina užskaityti *France Télécom* įmokas valstybės naudai 1991–1993 m. ir mažesnį apmokestinimą,

kuris *France Télécom* buvo taikomas nuo 1994 m., reikalauja perkvalifikuoti 1991–1993 m. *France Télécom* tekusį apmokestinimą į perviršinį mokestinį kreditą, o tai nekyla iš Įstatymo 90-568. Šis teorinis pateisinimas *a posteriori* taip pat neatitinka įprasto Prancūzijos mokesčių teisės taikymo ir juo tik siekiama išvengti *France Télécom* suteiktos valstybės pagalbos susigrąžinimo (ginčijamo sprendimo 40 konstatuojamoji dalis).

70 Antra, Komisija nusprendė, kad apmokestinimo skirtumas reiškė naudą *France Télécom*, gautą dėl lėšų, kurios kitaip būtų įmokėtos į valstybės biudžetą, ir dėl šios priežasties yra valstybės pagalba (ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamoji dalis).

71 Trečia, ginčijamo sprendimo 43 ir 44 konstatuojamosiose dalyse Komisija nurodė sprendimo, kuriuo konstatuojama valstybės pagalba, priėmimo stadijoje negalinti atsižvelgti į Prancūzijos Respublikos argumentą, kad nustatant tikrąją *France Télécom* gautą naudą buvo būtina atsižvelgti į apmokestinimo pelno mokesčiu bazės sumažėjimą dėl didesnių su verslo mokesčiu susijusių mokėjimų (1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Siemens prieš Komisiją*, T-459/93, Rink. p. II-1675).

72 Ketvirta, atmesdama Prancūzijos Respublikos argumentus, kad nagrinėjamos pagalbos nebegalima susigrąžinti taikant Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnyje numatytas senaties taisykles, Komisija nusprendė, jog nagrinėjama pagalba yra nauja, o ne esama pagalba (45 konstatuojamoji dalis).

73 Pirmiausia, Komisija pažymėjo, kad Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnyje numatyto senaties termino suėjimas nereiškia, kad nauja pagalba tampa esama, o tik neleidžia, kad Komisija nurodytų susigrąžinti pagalbą, kuri buvo suteikta daugiau kaip prieš dešimt metų iki datos, kai suėjo senatis (ginčijamo sprendimo 46–48 konstatuojamosios dalys).

74 Antra, Komisija tvirtino, kad Įstatymu 90-568 buvo sukurta pagalbos schema ir kad galima senatis gali turėti įtakos tik pagal šią schemą suteiktai pagalbai, o ne pačiai schemai. Taigi senaties termino skaičiavimo pradžia yra data, kai *France Télécom* buvo suteikta kiekviena pavienė pagalba, t. y. kiekvienų metų diena, kai buvo mokėtinas verslo mokestis (ginčijamo sprendimo 49 konstatuojamoji dalis).

75 Trečia, Komisija pridūrė, kad senaties termino eigą buvo nutraukęs 2001 m. birželio 28 d. Prancūzijos Respublikai adresuotas prašymas suteikti informacijos (ginčijamo sprendimo 50 konstatuojamoji dalis).

76 Todėl Komisija nusprendė, atsižvelgiant į tai, jog pirmoji konstatuota pagalba buvo suteikta už 1994 m., t. y. mažiau kaip prieš dešimt metų iki 2001 m. birželio 28 d., turi būti susigrąžinta visa nagrinėjama pagalba (ginčijamo sprendimo 51 konstatuojamoji dalis).

77 Penkta, Komisija pažymėjo, jog Prancūzijos institucijos nepateikė jokio svaraus argumento, įrodančio, jog pagalba yra suderinama su bendrąja rinka, ir ji nemato jokio teisinio pagrindo, kuriuo remiantis ši pagalba galėtų būti pripažinta suderinama su bendrąja rinka (52 konstatuojamoji dalis).

78 Todėl ginčijamo sprendimo 53 konstatuojamojoje dalyje Komisija padarė išvadą, kad, pirma, 1991–1993 m. *France Télécom* taikytas verslo mokesčio režimas nėra valstybės pagalba, ir, antra, skirtumas tarp apmokestinimo, kuris buvo taikomas *France Télécom* 1994–2002 m., dėl specialaus apmokestinimo režimo yra su bendrąja rinka nesuderinama ir neteisėtai suteikta valstybės pagalba, kuri dėl šios priežasties turi būti susigrąžinta.

79 Vis dėlto dėl prieštaringos Prancūzijos institucijų per administracinę procedūrą pateiktos informacijos tikslios susigrąžintinos pagalbos sumos nebuvo galima nustatyti. Komisijos vertinimu, susigrąžintiną pagalbą sudarė nuo 798 mln. iki 1,14 mlrd. eurų suma be palūkanų (54–59 konstatuojamosios dalys).

80 Ginčijamo sprendimo 54 konstatuojamojoje dalyje Komisija padarė nuorodą į Generalinės mokesčių direkcijos 2001 m. lapkričio mėn. Prancūzijos Parlamentui pateiktą pranešimą, pagal kurį „nedelsiant apmokestinant [*France Télécom*] įmonę verslo mokesčiu nepakeistu tarifu pagal bendrąjį režimą, įmonė sumokėtų 198 mln. EUR didesnius mokesčius“.

81 Be to, Komisija rėmėsi 2003 m. gegužės 15 d. vertinimu, kurio rezultatai lentelėje pristatyti ginčijamo sprendimo 54 konstatuojamojoje dalyje. Remiantis Prancūzijos Respublikos pateiktais skaičiais, subendrintas teorinis *France Télécom* apmokestinimas pagal bendrąjį režimą už 1994–2002 m. būtų buvęs 8,362 mlrd. eurų. Tikrasis subendrintas šios įmonės apmokestinimas už tuos pačius metus pagal specialų apmokestinimo režimą siekė 7,222 mlrd. eurų. Taigi mokesčių skirtumas, iš kurio gavo naudos *France Télécom* 1994–2002 m., sudarė 1,14 mlrd. eurų.

82 Be to, Komisija pažymėjo, jog 2004 m. sausio 29 d. Prancūzijos institucijos pranešė jai *France Télécom* pagal bendrąjį režimą už 2003 m. sumokėtų mokesčių sumą (773 mln. eurų) ir patvirtino 2003 m. gegužės 15 d. vertinimo pagrįstumą (ginčijamo sprendimo 55 konstatuojamoji dalis). Tik per 2003 m. birželio 16 ir 23 d. įvykusius susitikimus Prancūzijos institucijos ginčijo šių skaičių patikimumą (ginčijamo sprendimo 56 ir 57 konstatuojamosios dalys).

83 2004 m. liepos 5 d. Prancūzijos institucijos pateikė naują vertinimą. Jame gauti kitokie rezultatai, lentelėje pateikti ginčijamo sprendimo 58 konstatuojamojoje dalyje.

Subendrintas teorinis *France Télécom* apmokestinimas pagal bendrąjį režimą už 1994–2002 m. buvo sumažintas iki 8,02 mlrd. eurų. Taigi mokesčių skirtumas, iš kurio gavo naudos *France Télécom* 1994–2002 m., sudarė 798 mln. eurų.

84 Dėl prieštaringų Prancūzijos Respublikos per administracinę procedūrą pateiktų duomenų, Komisija nusprendė neturinti galimybės nustatyti susigrąžintinos sumos, kurią sudaro suma nuo 798 mln. iki 1,14 mlrd. eurų nepriskaičiavus palūkanų. Anot Komisijos, tikslią susigrąžintinos pagalbos sumą, vadovaudamosi savo lojalaus bendradarbiavimo pareiga, turi nustatyti Prancūzijos institucijos ginčijamo sprendimo vykdymo stadijoje (ginčijamo sprendimo 59 ir 60 konstatuojamosios dalys).

85 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis buvo suformuluota taip:

„1 straipsnis

Valstybės pagalba, kurią [Prancūzijos Respublika] neteisėtai, pažeisdama EB <…> 88 straipsnio 3 dalį, suteikė įmonei *France Télécom*, taikydama jai verslo mokesčio režimą <…> nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 2002 m. gruodžio 31 d., yra nesuderinama su bendrąja rinka.

2 straipsnis

1. [Prancūzijos Respublika] imasi visų priemonių, kurios yra būtinos susigrąžinti iš įmonės *France Télécom* pagalbą, minimą 1 straipsnyje.

2. Pagalbai susigrąžinti terminas nenustatomas ir susigrąžinimas vyksta pagal nacionalinės teisės procedūras su sąlyga, kad jos leidžia nedelsiant ir efektyviai įvykdyti šį sprendimą.

3. Susigrąžinama pagalba apima ir delspinigius, skaičiuojamus nuo datos, kai pagalba buvo suteikta, iki jos susigrąžinimo dienos.

<…>

3 straipsnis

[Prancūzijos Respublika] per du mėnesius nuo oficialaus pranešimo apie šio sprendimo priėmimą dienos praneša Komisijai apie priemones, kurių ji imsis ar jau ėmėsi šiam sprendimui įgyvendinti. Tam [Prancūzijos Respublika] turi pasinaudoti prie šio sprendimo pridedama anketa.

4 straipsnis

Šis sprendimas yra skirtas Prancūzijos Respublikai.“

86 2006 m. spalio 25 d. Komisija pateikė ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kuriuo Teisingumo Teismo buvo prašoma pripažinti, kad, per nustatytą terminą neįvykdžiusi ginčijamo sprendimo, Prancūzijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal šio sprendimo 2 ir 3 straipsnius, EB 249 straipsnio ketvirtąją pastraipą ir EB 10 straipsnį.

87 2007 m. spalio 8 d. Sprendimu *Komisija prieš Prancūziją* (C-441/06, Rink. p. I-8887) Teisingumo Teismas pripažino Komisijos ieškinį pagrįstu.

Procesas ir šalių reikalavimai

88 2004 m. spalio 13 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje gautu pareiškimu Prancūzijos Respublika pareiškė ieškinį, įregistruotą numeriu T-427/04.

89 2005 m. sausio 10 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje gautu pareiškimu *France Télécom* pareiškė ieškinį, įregistruotą numeriu T-17/05.

90 2008 m. gegužės 23 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje įregistruotu pareiškimu *France Télécom* paprašė sujungti bylas T-427/04 ir T-17/05, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimtas sprendimas pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 50 straipsnio 1 dalį.

91 Savo pastabas dėl šio prašymo Komisija ir Prancūzijos Respublika pateikė atitinkamai 2008 m. birželio 16 ir 19 dienomis.

92 2008 m. rugsėjo 19 d. Pirmosios instancijos teismo trečiosios kolegijos pirmininko nutartimi bylos T-427/04 ir T-17/05 sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis bei priimtas sprendimas pagal Procedūros reglamento 50 straipsnį.

93 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (trečioji kolegija) nusiuntė šalims rašytinius klausimus dėl šio sprendimo 87 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* įtakos nagrinėjamose sujungtose bylose bei dėl veiksmų, kurių ėmėsi šalys, priėmus minėtą sprendimą, ir nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

94 Šalys atsakė į Pirmosios instancijos teismo rašytinius klausimus per joms nustatytus terminus. Prancūzijos Respublika, be kita ko, pranešė atsiimanti penktąjį savo ieškinio pagrindą.

95 Per 2008 m. lapkričio 18 d. posėdį buvo išklausytos žodinės šalių pastabos ir jų atsakymai į Pirmosios instancijos teismo žodžiu pateiktus klausimus.

96 2009 m. kovo 24 d. nutartimi Pirmosios instancijos teismas (trečioji kolegija) atnaujino žodinę proceso dalį, kad galėtų pateikti Komisijai klausimus ir leisti ieškovėms pateikti

savo pastabas į šiuos atsakymus. Komisija savo atsakymą ir *France Télécom* savo pastabas pateikė per joms nustatytus terminus.

97 Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

98 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinius kaip nepagrįstus,

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

1. *Panaikinimo pagrindų santrauka*

99 Grįsdama savo ieškinį, Prancūzijos Respublika pateikia keturis ieškinio pagrindus. Pirmasis susijęs su tuo, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą ir teisės klaidą, nusprendusi, kad specialus apmokestinimo režimas, galiojęs 1994–2002 m., suteikė *France Télécom* naudos. Antruoju ieškinio pagrindu Prancūzijos Respublika teigia, kad buvo pažeista jos teisė į gynybą. Trečiuoju ieškinio pagrindu Prancūzijos Respublika tvirtina, kad ginčijamas sprendimas, kuriame nurodyta susigrąžinti nagrinėjamą pagalbą, prieštarauja Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsniui. Ketvirtasis ieškinio pagrindas, pateiktas kaip papildomas, susijęs su tuo, kad ginčijamas sprendimas, kiek jame nurodoma susigrąžinti nagrinėjamą pagalbą, neatitinka teisėtų lūkesčių apsaugos principo.

100 Grįsdama savo ieškinį, *France Télécom* pateikia penkis ieškinio pagrindus. Pirmasis ieškinio pagrindas susijęs su jos teisės į gynybą pažeidimu. Savo antruoju ieškinio pagrindu, kuris padalytas į keturias dalis, *France Télécom* teigia, kad, nusprendusi, jog ji gavo naudos, Komisija ginčijamame sprendime padarė tris akivaizdžias vertinimo klaidas ir vieną teisės klaidą. Trečiasis ieškinio pagrindas susijęs su Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnio pažeidimu. Ketvirtasis ieškinio pagrindas, pateiktas dėl to paties reglamento 14 straipsnio pažeidimo, padalytas į dvi dalis. Pirmoji dalis susijusi su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu, nes priemonė, dėl kurios priimtas susigrąžinimo reikalavimas, nėra valstybės pagalba, o antroji – su teisinio saugumo principo pažeidimu, nes negalima apskaičiuoti susigrąžintinos pagalbos sumos. Savo penktuoju ieškinio pagrindu *France Télécom* tvirtina, kad kiti nei ortografiniai ar gramatiniai pakeitimai, kuriuos už konkurencijos klausimus atsakingas Komisijos narys padarė ginčijamame sprendime po to, kai jį patvirtino Komisijos narių kolegija, sudaro Komisijos sprendimų priėmimo taisyklių pažeidimą.

101 Pirmosios instancijos teismas mano esant prasminga pirmiausia išnagrinėti penktąjį *France Télécom* pateiktą ieškinio pagrindą, susijusį su Komisijos sprendimų priėmimo taisyklių pažeidimu.

2. *Dėl Komisijos sprendimų priėmimo taisyklių paisymo*

Šalių argumentai

102 Penktuoju savo ieškinio pagrindu *France Télécom* teigia, kad įgaliojusi už konkurencijos klausimus atsakingą narį atlikti galutinio ginčijamo sprendimo teksto „teisinį ir lingvistinį patikrinimą“ bei nepatikrinusi, kaip šiuo įgaliojimu buvo pasinaudota, Komisija pažeidė kolegialumo principą.

103 Anot *France Télécom*, iš EB 219 straipsnio kylantis kolegialumo principas grindžiamas Komisijos narių lygybe dalyvaujant sprendimų priėmimo procese. Todėl sprendimo tekste, šį formaliai priėmus Komisijos narių kolegijai, gali būti daromi tik ortografiniai ir gramatiniai pataisymai, o bet koks kitas pakeitimas priklauso išimtinei kolegijos kompetencijai (1994 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš BASF ir kt.*, C-137/92 P, Rink. p. I-2555, 68 punktas).

104 *France Télécom* tvirtina, kad šių taisyklių nebuvo laikytasi nagrinėjamu atveju, nes Komisijos narių kolegijos per 1667–ąjį posėdį 2004 m. liepos 20 d. patvirtintos versijos palyginimas su Prancūzijos Respublikai 2004 m. rugpjūčio 3 d. perduota versija parodo du svarbius pakeitimus, kurie tikrai reikšmingesni nei paprasčiausi ortografiniai ar gramatiniai pataisymai.

105 Pirmiausia, ginčijamo sprendimo versijos, kuri buvo perduota, 55 konstatuojamojoje dalyje yra toks sakinys, kurio nebuvo kolegijos patvirtintoje versijoje:

„Komisija pastebi, kad 2004 m. sausio 29 d. laiškas patvirtina 2003 m. gegužės 15 d. laiške išdėstyto vertinimo metodo pagrįstumą.“

106 Antra, ginčijamo sprendimo versijos, kuri buvo perduota, 59 konstatuojamojoje dalyje sąvoka „preliminari“, susijusi su nagrinėjamos pagalbos sumos ribomis, buvo išbraukta.

107 Šie pakeitimai susiję su pagrindiniais ginčijamo sprendimo teisiniais aspektais, t. y. su Komisijos panaudoto vertinimo metodo patikimumu, nors kolegija nemanė galinti galutinai nustatyti kokią nors sumą arba bent jos ribas. Atsakydama į Pirmosios instancijos teismo rašytinius klausimus, pateiktus atnaujinus žodinę proceso dalį, *France Télécom* pastebėjo, kad sąvoka „preliminari“ buvo specialiai įrašyta per kolegijos diskusijas. O sakinys, pridurtas išleistos ginčijamo sprendimo versijos 55 konstatuojamojoje dalyje, leidžiantis suprasti, kad Prancūzijos Respublika pripažino *France Télécom* tariamai gautos naudos vertinimo metodo pagrįstumą, yra materialiuoju požiūriu netiksli informacija, kurios nebuvo kolegijos patvirtintoje versijoje. Tokiomis sąlygomis sprendime padaryti pakeitimai keičia jo prasmę, pažeidžiant „kolegialumo principą“.

108 Dublike *France Télécom* tvirtina, kad, remiantis Pirmosios instancijos teismo praktika, po to, kai buvo pareikštas ieškinys, Komisija, imdamasi paprasčiausios ištaisymo priemonės atgaline data, nebegalėjo pašalinti esminio ginčijamo sprendimo trūkumo.

109 Komisija teigia, kad nustatyti skirtumai tarp kolegijos patvirtintos ginčijamo sprendimo versijos ir versijos, kuri buvo perduota, yra nereikšmingi, nes neturi įtakos šio sprendimo prasmei. Jos teigimu, bet kuriuo atveju 2005 m. sausio 19 d. buvo priimtas ir tą pačią dieną Prancūzijos Respublikai perduotas klaidų ištaisymas, kuriuo perduotas ginčijamo sprendimo versijos tekstas ištaisytas, kad atitiktų sprendimo projektą, kurį per savo 1667-ąjį posėdį patvirtino Komisijos narių kolegija.

110 Per teismo posėdį Komisija paaiškino skirtumus tarp Komisijos narių kolegijos patvirtintos sprendimo versijos ir Prancūzijos Respublikai perduotos versijos tuo, kad „teisinis ir lingvistinis patikrinimas“, Komisijos nariams jau patvirtinus projektą, suklydus buvo daromas remiantis kitu tekstu, nei buvo pateiktas kolegijai.

111 Atsakydama į atnaujinus žodinę proceso dalį Pirmosios instancijos teismo užduotus rašytinius klausimus, Komisija pirmiausia tvirtino, kad 2004 m. liepos 19 ir 20 dienomis Komisijos narių kolegija patvirtino principinį tekstą ir įgaliojo už konkurencijos klausimus atsakingą narį, suderinus su pirmininku, priimti ir išleisti galutinę ginčijamo sprendimo versiją.

112 Toliau ji teigė, kad, atsižvelgiant į tai, jog formalūs skirtumai tarp per 2004 m. liepos 19 ir 20 d. posėdį patvirtinto sprendimo projekto ir 2004 m. rugpjūčio 2 d. priimto ginčijamo sprendimo versijos neturi poveikio nei faktinėms aplinkybėms, nei teisiniams argumentams, kuriais grindžiamas ginčijamas sprendimas, už konkurencijos klausimus atsakingas Komisijos narys neviršijo įgaliojimų, kuriuos jam buvo suteikusi kolegija, apimties.

113 Galiausiai ji nurodė, jog, kadangi 2004 m. rugpjūčio 2 d. redakcijos ginčijamas sprendimas buvo priimtas teisėtai, teisiniu požiūriu klaidų ištaisymas nebuvo reikalingas. Anot Komisijos, ji vis dėlto turėjo teisę grąžinti 2004 m. liepos 20 d.

posėdyje patvirtintą projekto tekstą, ką ji mano padariusi 2005 m. sausio 19 d. klaidų ištaisymu, kuris buvo atskirai patvirtintas kolegijos.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

114 Neginčijama, kad per 2004 m. liepos 19 ir 20 d. posėdį Komisijos narių kolegija patvirtino motyvuotą sprendimo, kuriuo konstatuojamas nagrinėjamos pagalbos neteisėtumas ir nesuderinamumas su bendrąja rinka ir nurodoma ją susigrąžinti, projektą. Be to, kolegija įgaliojo už konkurencijos klausimus atsakingą Komisijos narį, suderinus su pirmininku, priimti galutinę sprendimo versiją prancūzų, t. y. autentiška, kalba po to, kai bus atliktas „teisinis ir lingvistinis patikrinimas“. Vėliau ginčijamas sprendimas buvo priimtas 2004 m. rugpjūčio 2 d. ir perduotas Prancūzijos Respublikai 2004 m. rugpjūčio 3 dieną.

115 Šalys sutartinai pripažįsta ir tai matyti iš bylos dokumentų, kad 2004 m. rugpjūčio 3 d. Prancūzijos Respublikai perduotoje sprendimo versijoje buvo kai kurių skirtumų, palyginti su liepos 19 ir 20 d. posėdyje Komisijos narių kolegijos patvirtinta versija. Taip pat neginčijama, kad šie skirtumai buvo ištaisyti 2005 m. sausio 19 d. priimtu klaidų ištaisymu. Tą pačią dieną, t. y. po to, kai buvo pateiktas šis ieškinys, Komisija pranešė Prancūzijos Respublikai konsoliduotą ginčijamo sprendimo versiją, kur buvo suvesti šie pakeitimai.

116 Pagal EB 219 straipsnį Komisija sprendžia savo narių skaičiaus balsų dauguma. Taip įtvirtintas kolegialumo principas grindžiamas Komisijos narių lygybe priimant sprendimus ir, be kita ko, reiškia, viena vertus, kad sprendimai priimami bendrai, ir, kita vertus, kad visi Komisijos nariai kolektyviai politiškai atsakingi už priimtus sprendimus (1986 m. rugsėjo 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *AKZO Chemie ir AKZO Chemie UK prieš Komisiją*, 5/85, Rink. p. 2585, 30 punktas).

117 Nors Komisija, nepažeisdama kolegialumo principo, gali įgalioti vieną savo narių priimti tam tikrų kategorijų administravimo ar valdymo aktus (116 punkte minėto Sprendimo *AKZO Chemie ir AKZO Chemie UK prieš Komisiją* 37 punktas), sprendimai, kuriuose Komisija pasisako dėl valstybės pagalbos buvimo, jos suderinamumo su bendrąja rinka ir būtinybės nurodyti ją susigrąžinti, reikalauja sudėtingų faktinių ir teisinių klausimų vertinimo ir iš principo negali būti kvalifikuoti kaip administravimo ar valdymo aktai (šiuo klausimu žr. 1995 m. balandžio 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ASPEC ir kt. prieš Komisiją*, T-435/93, Rink. p. II-1281, 103–114 punktus). Tai reiškia, kad, atsižvelgiant į tai, jog tokio pobūdžio sprendimų rezoliucinė ir motyvuojamoji dalys, kurios turi būti pagrįstos pagal EB 253 straipsnį, sudaro nedalomą visumą, remiantis kolegialumo principu, tik kolegija turi teisę jas priimti vienu metu (pagal analogiją žr. 103 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš BASF ir kt.* 66 ir 67 punktus).

118 Taigi iš principo būtent Komisijos narių kolegija turi priimti galutinę sprendimų dėl valstybės pagalbos buvimo ir jos suderinamumo su bendrąja rinka versiją. Po tokio priėmimo dar gali būti daromi tik ortografiniai ir gramatiniai šio sprendimo teksto pataisymai, o bet koks kitoks pakeitimas priklauso išimtinei kolegijos kompetencijai (pagal analogiją žr. 103 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš BASF ir kt.* 68 punktą).

119 Vis dėlto negalima atmesti galimybės, kad, kaip tai numatyta priimant ginčijamą sprendimą taikytinos redakcijos Komisijos darbo tvarkos taisyklių (OL L 308, 2000, p. 26) 13 straipsnio antroje pastraipoje, Komisijos narių kolegija gali įgalioti vieną ar kelis savo narius priimti galutinį sprendimo tekstą, dėl kurio esminių nuostatų anksčiau susitarta diskusijoje. Jeigu kolegija pasinaudoja tokia galimybe, Bendrijos teismas, kuriam pavestas nagrinėti klausimas dėl pasinaudojimo šiais įgaliojimais teisėtumo, turi patikrinti, ar kolegija gali būti laikoma priėmusia atitinkamą sprendimą su visais jo faktiniais ir teisiniais elementais (šiuo klausimu žr. 117 punkte minėto Sprendimo *ASPEC ir kt. prieš Komisiją* 122 punktą).

120 Nagrinėjamu atveju iš 2004 m. liepos 19 ir 20 d. vykusio 1667-ojo Komisijos narių kolegijos posėdžio protokolo matyti, kad kolegija priėmė sprendimą dėl nagrinėjamos pagalbos, „išdėstytą dokumente C (2004) 2651/12“, ir „įgaliojo [už konkurencijos klausimus atsakingą narį], suderinus su [pirmininku], priimti galutinę šio [sprendimo] versiją prancūzų, t. y. autentiška, kalba po to, kai bus atliktas teisinis ir lingvistinis patikrinimas“. Vis dėlto ginčijamo sprendimo versija, priimta 2004 m. rugpjūčio 2 d. ir kitą dieną perduota Prancūzijos Respublikai, mažiausiai dviejuose punktuose skyrėsi nuo Komisijos narių kolegijos patvirtinto projekto. Taigi reikia patikrinti, ar, kaip teigia *France Télécom*, šie skirtumai yra tokie esminiai, kad Komisijos narių kolegija negali būti laikoma priėmusia ginčijamą sprendimą su visais jo faktiniais ir teisiniais elementais.

121 Viena vertus, 2004 m. rugpjūčio 2 d. priimto ginčijamo sprendimo 55 konstatuojamosios dalies pabaigoje yra toks sakinys, kurio nebuvo kolegijos patvirtintoje versijoje:

„Komisija pastebi, kad 2004 m. sausio 29 d. laiškas patvirtina 2003 m. gegužės 15 d. laiške išdėstyto vertinimo metodo pagrįstumą.“

122 Kita vertus, 59 konstatuojamojoje dalyje sąvoka „preliminari“, Komisijos narių kolegijos patvirtintame tekste pavartota sakinyje „Komisija <…> yra tos nuomonės, kad [*France Télécom*] įmonė pasinaudojo valstybės pagalba, kurios preliminari suma sudaro nuo 798 <…> iki 1 140 mln. [eurų]“, buvo praleista 2004 m. rugpjūčio 2 d. priimtoje ginčijamo sprendimo versijoje.

123 Pirmiausia konstatuotina, kad skirtumai tarp 2004 m. rugpjūčio 2 d. priimtos ginčijamo sprendimo versijos ir 2004 m. liepos 26 d. Komisijos narių kolegijos patvirtinto projekto, remiantis Komisijos teiginiais per teismo posėdį, kuriuos patvirtina jos atsakymų į po posėdžio jai užduotus klausimus priede jos pateikti dokumentai (žr. šio sprendimo 111 punktą), atsirado dėl to, jog po kolegijos diskusijų surengtas „teisinis ir

lingvistinis patikrinimas“ suklydus buvo daromas remiantis kitu tekstu, nei buvo patvirtintas kolegijos. Vis dėlto iš paties 1667-ojo Komisijos narių kolegijos posėdžio protokolo teksto matyti, kad ši neketino priimti galutinio ginčijamo sprendimo teksto, o patikėjo galutinės šio teksto versijos paruošimą už konkurencijos klausimus atsakingam nariui, veikiančiam pritariant Komisijos pirmininkui.

124 Šiuo atžvilgiu pastebėtina, kad, atsižvelgiant į jo kontekstą, 2004 m. rugpjūčio 2 d. priimtos ginčijamo sprendimo versijos 55 konstatuojamojoje dalyje pridėtas sakinys yra paprasčiausias komentaras, tęsiantis ankstesniame sakinyje išreikštą idėją, kad Prancūzijos institucijos „pabrėžė, kad šis skaičius patvirtina ir sustiprina jų poziciją, nes rodo, jog [*France Télécom*] įmonė mokėjo didesnius mokesčius, negu būtų mokėjusi taikant bendrąjį režimą“. Vėlesnis aptariamo sakinio pridūrimas iš esmės nepakeitė ginčijamo sprendimo motyvų nei faktiniu, nei teisiniu požiūriu.

125 Be to, sąvokos „preliminari“ praleidimas 2004 m. rugpjūčio 2 d. priimtoje ginčijamo sprendimo versijos 59 konstatuojamojoje dalyje savaime nėra reikšmingas. Nepaisant žodžio „preliminari“ vartojimo ištaisytos ginčijamame sprendime versijos 59 konstatuojamojoje dalyje, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad minimali šiame straipsnyje nurodyta suma turi būti laikoma sudarančia minimalią grąžintinos pagalbos sumą. Toliau Teisingumo Teismas atmetė argumentą, kad ginčijamo sprendimo motyvų 59 punkte nustatytos sumos yra tik orientacinio pobūdžio ir neturi privalomos teisinės galios (87 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* 31, 33 ir 35 punktai).

126 Be to, savo pastabose dėl Komisijos atsakymų *France Télécom* neteisingai teigė, kad kolegija įtraukė sąvoką „preliminari“ į savo patvirtintą tekstą. Ši sąvoka jau buvo vartojama jai pateiktoje teksto versijoje, kaip patvirtina atsakant į Pirmosios instancijos teismo klausimus Komisijos pateikti dokumentai.

127 Šiomis sąlygomis sąvokos „preliminari“ išleidimas priimtos ginčijamo sprendimo versijos 59 konstatuojamojoje dalyje neprieštarauja aiškiai Komisijos narių kolegijos valiai ir niekaip nepakeitė ginčijamo sprendimo motyvų prasmės.

128 Kadangi formalūs skirtumai tarp 2004 m. rugpjūčio 2 d. priimtos ginčijamo sprendimo versijos ir teksto, kurį patvirtino Komisijos narių kolegija 2004 m. liepos 19 ir 20 d. posėdyje, neturi įtakos ginčijamo sprendimo prasmei, kolegija gali būti laikoma priėmusia šį sprendimą su visais jo faktiniais ir teisiniais elementais (šiuo klausimu žr. 117 punkte minėto Sprendimo *ASPEC ir kt. prieš Komisiją* 122 punktą). Tai reiškia, kad *France Télécom* neturi pagrindo teigti, jog už konkurencijos klausimus atsakingas narys, veikdamas pirmininko pritarimu, viršijo jam kolegijos suteikto įgaliojimo ribas ir kad dėl to ginčijamas sprendimas buvo priimtas pažeidžiant kolegialumo principą.

129 Šiomis aplinkybėmis, nors to neprivalėjo daryti, Komisija, jos narių kolegijai priėmus klaidų ištaisymą, galėjo grąžinti ir grąžino iš principo per 2004 m. liepos 19 ir 20 d. kolegijos posėdį patvirtintą tekstą ir konsoliduotą ginčijamo sprendimo versiją, kur buvo suvesti šie pakeitimai, net ir po to, kai ieškovės jau buvo pareiškusios savo ieškinius.

130 Taigi penktąjį *France Télécom* ieškinio pagrindą reikia atmesti.

3. *Dėl Prancūzijos Respublikos teisės į gynybą paisymo*

Šalių argumentai

131 Antruoju savo ieškinio pagrindu Prancūzijos Respublika teigia, kad Komisija priėmė ginčijamą sprendimą nepaisydama rungtyniškumo principo ir pažeisdama jos teisę į gynybą.

132 Ji primena, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką bet kurioje prieš asmenį pradėtoje procedūroje, kurioje gali būti priimtas sprendimas asmens nenaudai, teisės į gynybą paisymas yra vienas pagrindinių Bendrijos teisės principų, kurį reikia užtikrinti, net jeigu nėra atitinkamą procedūrą reglamentuojančių teisės aktų. Pagal šį principą asmeniui, prieš kurį Komisija pradėjo administracinę procedūrą, turi būti suteikta galimybė per šią procedūrą veiksmingai pareikšti savo nuomonę dėl nurodomų faktų ir aplinkybių tikrumo bei reikšmingumo, taip pat dėl dokumentų, kuriuos Komisija panaudojo savo teiginiui dėl Bendrijos teisės pažeidimo pagrįsti (1986 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, 40/85, Rink. p. 2321, 28 punktas).

133 Prancūzijos Respublika tvirtina, kad sprendime pradėti tyrimą kvalifikavusi Įstatymo 90-568 18–21 straipsniais sukurtą režimą kaip „išimtinį mokestinį režimą“, atsisakydama užskaityti laikotarpį nuo 1991 iki 1993 m. bei laikotarpį nuo 1994 iki 2002 m., Komisija pasirėmė iš dalies nemokestine fiksuotos įmokos prigimtimi. Tačiau, jos nuomone, argumentu, kad fiksuota įmoka iš dalies buvo veiklos rezultato išmokėjimas, nebuvo remiamasi per administracinę procedūrą ir ji negalėjo pateikti jokių pastabų šiuo klausimu. Kadangi šis argumentas sudaro ginčijamo sprendimo pagrindą, šis sprendimas turėtų būti panaikintas.

134 Anot Prancūzijos Respublikos, aplinkybė, kad per administracinę procedūrą ji turėjo galimybę dalyvauti diskusijoje dėl preliminarios Komisijos pozicijos, pagal kurią visa fiksuota įmoka gali būti kvalifikuojama kaip veiklos rezultato dalies išmokėjimas, neleidžia atmesti su teise į gynybą susijusio ieškinio pagrindo, nes, viena vertus, ginčijamame sprendime Komisija nekvalifikavo nagrinėjamos įmokos kaip dalyvavimo paskirstant veiklos rezultatą, o nusprendė, kad tai iš dalies mokestis, o iš dalies išmoka paskirstant veiklos rezultatą, ir, kita vertus, toks mišrus kvalifikavimas, dėl kurio ji negalėjo pasisakyti prieš priimant ginčijamą sprendimą, turėjo lemiamos įtakos procedūros rezultatui.

135 Komisija ginčija šiuos teiginius.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

136 Nusistovėjusioje teismo praktikoje įtvirtinta, kad bet kurioje prieš asmenį pradėtoje procedūroje, kurioje gali būti priimtas sprendimas asmens nenaudai, teisės į gynybą paisymas yra vienas pagrindinių Bendrijos teisės principų. Šis principas reikalauja, kad asmeniui, prieš kurį Komisija pradėjo administracinę procedūrą, būtų suteikta galimybė per šią procedūrą veiksmingai pareikšti savo nuomonę dėl nurodomų faktų ir aplinkybių tikrumo bei reikšmingumo, taip pat dėl dokumentų, kuriuos Komisija panaudojo savo teiginiui dėl Bendrijos teisės pažeidimo pagrįsti (132 punkte minėto Sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 28 punktas; 2000 m. kovo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Kish Glass prieš Komisiją*, T-65/96, Rink. p. II-1885, 32 punktas ir 2003 m. kovo 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen prieš Komisiją*, T-228/99 ir T-233/99, Rink. p. II-435, 121 punktas).

137 Tačiau reikia priminti, kad Komisija privalo pradėti formalią tyrimo procedūrą, jeigu užbaigusi preliminarų patikrinimą ji turi rimtų abejonių dėl nagrinėjamos priemonės

suderinamumo su bendrąja rinka. Tai reiškia, kad iš Komisijos negali būti reikalaujama pateikti smulkią atitinkamos priemonės analizę savo sprendime pradėti šią procedūrą. Tačiau reikia, kad Komisija pakankamai apibrėžtų savo analizės ribas, idant valstybė narė, kurios atžvilgiu buvo pradėta procedūra, turėtų galimybę pasisakyti dėl visų teisinių ir faktinių aplinkybių, kurios pagrindžia galutinį sprendimą, kuriame Komisija nusprendžia dėl nagrinėjamos pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2006 m. gegužės 31 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kuwait Petroleum (Nederland) prieš Komisiją*, T-354/99, Rink. p. II-1475, 85 punktą).

138 Todėl vien aplinkybė, kad ginčijamame sprendime Komisija pakeitė savo vertinimą dėl fiksuotos įmokos prigimties, galėtų lemti Prancūzijos Respublikos teisės į gynybą pažeidimą, tik jeigu informacija sprendime pradėti tyrimą arba pateikta vėliau rungtyniškumu pagrįstoje diskusijoje per administracinę procedūrą nebūtų leidusi Prancūzijos institucijoms veiksmingai aptarti visų ginčijamame sprendime panaudotų faktinių ir teisinių aplinkybių. Tačiau skirtumai tarp ginčijamo sprendimo ir sprendimo pradėti tyrimą, atsiradę dėl to, kad Komisija pritarė visiems ar daliai Prancūzijos Respublikos pateiktų argumentų, negali lemti šios valstybės narės teisės į gynybą pažeidimo.

139 Konstatuotina, kad sprendimo pradėti tyrimą 63 konstatuojamojoje dalyje nurodydama, jog fiksuota įmoka „atrodo esant veikiau [*France Télécom*] veiklos rezultato paskirstymas, o ne ypatingas būdas apmokestinti [*France Télécom*] verslo mokesčiu“, Komisija sudarė Prancūzijos Respublikai galimybę aptarti šios įmokos pobūdį per administracinę procedūrą. Be to, iš Prancūzijos vyriausybės pareiškimų per teismo posėdį matyti, kad per procedūrą buvo aptartas klausimas dėl galimybės, kad tariama mokesčių permoka dėl šios įmokos rinkimo valstybėje narėje, viena vertus, ir atleidimas nuo verslo mokesčio, taikytas *France Télécom* 1991–1993 m., bei apmokestinimo skirtumai, kuriais ji naudojosi 1994–2002 m., kita vertus, gali kompensuoti vienas kitą. Tačiau sprendime pradėti tyrimą Komisija kaip tik numatė, kad negalėjimas pritarti

fiksuotos įmokos ir už 1991–1993 m. *France Télécom* mokėtino verslo mokesčio užskaitai priklauso nuo nemokestinės aptariamos įmokos prigimties. Taigi sprendime pradėti tyrimą esanti informacija leido Prancūzijos Respublikai ginčyti tai, kaip Komisija ketino kvalifikuoti fiksuotą įmoką.

140 Šiomis sąlygomis aplinkybė, kad sprendime pradėti tyrimą ketindama ginčyti bet kokį fiksuotos įmokos mokestinį pobūdį Komisija pakeitė savo vertinimą ginčijamame sprendime, kuriame nusprendė, jog ši įmoka buvo mišri, iš dalies mokestinė ir iš dalies nemokestinė, negali reikšti, kad Komisija neįvykdė savo pareigos pakankamai apibrėžti savo vertinimo ribas, siekiant suteikti Prancūzijos Respublikai galimybę išsakyti savo nuomonę dėl visų ginčijamą sprendimą pagrindusių teisinių ir faktinių elementų.

141 Be to, kaip minėta, kadangi sprendime pradėti tyrimą Komisija ginčijo, jog fiksuota įmoka gali būti laikoma apmokestinimu, iš pradžių ji laikėsi nuomonės, kad už 1991–1993 m. mokėtino verslo mokesčio pakeitimui šia įmoka iš pirmo žvilgsnio negali būti pritarta, ir todėl visiškas atleidimas nuo verslo mokesčio, kuriuo naudojosi *France Télécom* per šiuos metus, gali būti kvalifikuotas kaip valstybės pagalba. Galiausiai ginčijamame sprendime pasirinktas „mišrus“ kvalifikavimas lėmė Komisijos sutikimą, jog ši įmoka pakeitė už 1991–1993 m. *France Télécom* mokėtiną verslo mokestį. Taigi skirtumai tarp ginčijamo sprendimo ir sprendimo pradėti tyrimą atsirado dėl to, kad iš dalies buvo pritarta Prancūzijos Respublikos per administracinę procedūrą pateiktiems argumentams, o tai negali būti šios valstybės narės teisės į gynybą pažeidimas.

142 Tai reiškia, kad Prancūzijos Respublika neturi pagrindo teigti, jog nebuvo paisyta jos teisės į gynybą, ir dėl to antrasis jos ieškinio pagrindas yra atmestinas.

4. *Dėl „France Télécom“ procesinių teisių paisymo*

Šalių argumentai

143 Nors ir pripažindama, kad Komisijos pradėtoje procedūroje valstybės pagalbos srityje suinteresuotosios šalys neturi tokių pačių teisių, kaip valstybė narė, kuriai skirtas sprendimas, *France Télécom* mano, kad jos atžvilgiu buvo pažeista teisė į gynybą, kurios paisymas bet kurioje prieš asmenį pradėtoje procedūroje, kurioje gali būti priimtas sprendimas asmens nenaudai, yra vienas pagrindinių Bendrijos teisės principų, kurį reikia užtikrinti, net jeigu nėra atitinkamų teisės aktų.

144 Pirmuoju savo ieškinio pagrindu ji teigia neturėjusi galimybės veiksmingai išdėstyti savo pastabų dėl „mišrios“ fiksuotos įmokos prigimties, kuo ginčijamame sprendime pasirėmė Komisija, siekdama įrodyti valstybės pagalbos buvimą (ginčijamo sprendimo 31–33 konstatuojamosios dalys). Prieš tai nei sprendime pradėti tyrimą, nei per procedūrą surengtus susitikimus Komisija niekaip neleido suprasti galinti pripažinti šią įmoką iš dalies mokestinės prigimties ir iš dalies išmokomis savininko naudai. Atvirkščiai, sprendime pradėti tyrimą ši įmoka buvo kvalifikuota kaip mokestinė ir tuomet Komisija manė, kad Įstatymu 90-568 buvo įtvirtintas vieningas apmokestinimo režimas 1991–2002 m. laikotarpiui (sprendimo pradėti tyrimą 33 punktas). Taigi, jos nuomone, ginčijamas sprendimas grindžiamas faktinėmis aplinkybėmis ir vertinimais, dėl kurių *France Télécom* negalėjo išdėstyti savo nuomonės. Todėl Komisija negali jos kaltinti nepateikus savo rašytinių pastabų priėmus sprendimą pradėti tyrimą, o 2004 m. birželio mėnesio susitikimai buvo skirti ne užskaitymo klausimams, bet tariamos valstybės pagalbos apskaičiavimui.

145 Komisija ginčija šiuos teiginius.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

146 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką administracinė procedūra valstybės pagalbos srityje pradedama vien suinteresuotos valstybės narės atžvilgiu. Pagalbą gavusios įmonės šioje procedūroje laikomos vien „suinteresuotaisiais asmenimis“ (šiuo klausimu žr. 136 punkte minėto Sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen prieš Komisiją* 122 punktą bei 137 punkte minėto Sprendimo *Kuwait Petroleum (Nederland) prieš Komisiją* 80 punktą).

147 Pagal šią teismų praktiką remiantis EB 88 straipsnio 2 dalimi pradėtoje administracinėje procedūroje suinteresuotosios šalys iš esmės atlieka Komisijos informacijos šaltinio vaidmenį. Iš to matyti, kad suinteresuotosios šalys, negalinčios pasinaudoti teise į gynybą, pripažįstama asmenims, kurių atžvilgiu pradėta procedūra (žr. šio sprendimo 136 punktą), turi tik teisę dalyvauti administracinėje procedūroje tiek, kiek yra tinkama atsižvelgiant į nagrinėjamo atvejo aplinkybes (1998 m. birželio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją*, T-371/94 ir T-394/94, Rink. p. II-2405, 59 ir 60 punktai bei 136 punkte minėto Sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen prieš Komisiją* 125 punktas).

148 Be to, teismo praktikoje yra nuspręsta, kad nors iš Komisijos negali būti reikalaujama pateikti detalios atitinkamos priemonės analizės savo sprendime pradėti šią procedūrą, visgi reikia, jog ji pakankamai apibrėžtų savo analizės ribas, kad suinteresuotųjų asmenų teisė pateikti pastabas neprarastų prasmės (137 punkte minėto Sprendimo *Kuwait Petroleum (Nederland) prieš Komisiją* 85 punktas).

149 Vis dėlto suinteresuotųjų asmenų teisė gauti informacijos nėra platesnė nei teisė būti išklausytiems Komisijos. Visų pirma ji negali apimti bendros teisės išdėstyti nuomonę dėl visų potencialiai esminių punktų, iškeltų per formalią tyrimo procedūrą (žr. 2002 m.

balandžio 4 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutarties *Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją*, T-198/01 R, Rink. p. II-2153, 84 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

150 Atsižvelgiant į šiuos principus konstatuotina, kad sprendimas pradėti tyrimą, kuriame tiksliai įvardijama nagrinėjama pagalba, buvo paskelbtas Oficialiajame leidinyje (žr. šio sprendimo 38 punktą). Todėl *France Télécom* buvo pakankamai informuota apie tyrimo procedūros pradžią ir turėjo galimybę pateikti visas, jos manymu, naudingas pastabas.

151 Be to, sprendime pradėti tyrimą nurodydama ketinanti pripažinti fiksuotą įmoką pelno paskirstymu, Komisija suteikė *France Télécom* galimybę veiksmingai aptarti šios įmokos pobūdį (žr. šio sprendimo 139 punktą).

152 Dėl argumento, susijusio su tariamu prieštaravimu tarp sprendimo pradėti tyrimą 29 ir 33 punktų bei to paties sprendimo 63 punkto, pasakytina, kad jam tuo labiau negali būti pritarta. Nors sprendimo pradėti tyrimą 29 punkte Komisija iš tiesų pavartojo frazę „nuo bendrojo režimo nukrypstantis apmokestinimo režimas“, Komisijos ketinimas formalios tyrimo procedūros pradžios stadijoje atmesti galimybę, kad fiksuota įmoka kompensuoja už 1991–1993 m. *France Télécom* mokėtiną verslo mokestį, aiškiai kilo iš viso sprendimo. Taigi *France Télécom* turėjo galimybę pateikti visas pastabas, kad šis užskaitymas būtų pripažintas.

153 Todėl pirmajam *France Télécom* ieškinio pagrindui negalima pritarti.

5. *Dėl valstybės pagalbos buvimo*

Šalių argumentai

Dėl su bendrąja mokesčių sistemos struktūra susijusio pateisinimo

154 Pirma antrojo ieškinio pagrindo dalimi *France Télécom* tvirtina, kad specialus apmokestinimo režimas buvo pateisinamas su bendrąja mokesčių sistemos struktūra susijusiais sumetimais ir kad dėl to nebuvo įvykdyta atrankinio nagrinėjamos priemonės pobūdžio sąlyga (2002 m. spalio 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Diputación Foral de Álava prieš Komisiją*, T-346/99–T-348/99, Rink. p. II-4259, 58 punktas). Be to, 1998 m. paskelbtame pranešime dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (OL C 384, p. 3; specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 277) Komisija pripažino, kad priemonės, kurios „dėl savo ekonominio pagrindo yra būtinos mokesčių sistemos veikimui ir veiksmingumui“, nebūtinai turi būti pripažintos valstybės pagalba.

155 Tačiau specialiu apmokestinimo režimu buvo siekiama vienintelio tikslo – išsaugoti lėšų, kurias PTT administracija mokėjo į valstybės biudžetą iki jo reorganizavimo į viešosios teisės reglamentuojamą subjektą, lygį ir užkirsti kelią tam, kad lėšos būtų pervedamos iš valstybės vietos savivaldos subjektams, kartu turint omenyje sunkumą sukurti 1991 m. apmokestinimo savivaldybėse sistemą. Taigi šias priemones tariamai pateisino mokesčių sistemos struktūra ir jos nesudarė valstybės pagalbos.

156 Komisija tvirtina, kad klausimas, ar atrankinės naudos teikianti priemonė, kaip antai specialus apmokestinimo režimas, gali būti pateisinta su sistemos pobūdžiu ar struktūra susijusiais sumetimais, reikalauja objektyviai įvertinti visą Prancūzijos mokesčių sistemą bei konkrečiai verslo mokesčio sistemą. Tokiu atveju įrodymų našta tenka valstybei narei. Šiuo atžvilgiu Komisija remiasi generalinio advokato D. Ruiz-Jarabo Colomer išvada 1999 m. gegužės 19 d. Teisingumo Teismo sprendimui *Italija prieš Komisiją* (C-6/97, Rink. p. I-2981, I-2983).

157 Prancūzijos Respublika nei per administracinę procedūrą, nei savo ieškinyje Pirmosios instancijos teismui nėra teigusi, kad šiuo atveju būtų galimas toks pateisinimas, kaip savo antrojo ieškinio pagrindo pirmoje dalyje nurodė *France Télécom*. Komisija savo ruožtu nemato jokios priežasties, leidžiančios teigti, kad lengvatinį *France Télécom* traktavimą lemia koks nors Prancūzijos verslo mokesčio sistemos reikalavimas.

Dėl fiksuotos įmokos prigimties

158 Prancūzijos Respublika pirmiausia teigia ir *France Télécom* antrojo ieškinio pagrindo antroje dalyje taip pat tvirtina, kad fiksuota įmoka, kurią pagal Įstatymo 90-568 18 bei 19 straipsnius turėjo mokėti *France Télécom* už 1991–1993 m., buvo grynai mokestinės prigimties.

159 Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* visų pirma teigia, kad Įstatymo 90-568 nuostatos dėl įmokos į bendrąjį valstybės biudžetą, kurią *France Télécom* turėjo mokėti už 1991–1993 m., t. y. Įstatymo 90-568 18 ir 19 straipsniai, yra IV skirsnyje „Mokesčiai“ ir jais buvo siekiama vienintelio tikslo užtikrinti mokestines pajamas, prilygstančias lėšoms, kurios buvo renkamos į valstybės biudžetą iš PTT administracijos gaunamų permokų iki sukuriant *France Télécom*.

160 Jos daro nuorodą į 1990 m. balandžio 11 d. Nacionalinio susirinkimo pramonės ir prekybos komisijos pranešėjo J. P. Fourré ataskaitą Nr. 1229 dėl įstatymo projekto, kuris buvo priimtas kaip Įstatymas 90-568. Pagal šią ataskaitą Įstatymo 90-568 19 straipsnyje numatytą nukrypimą nuo režimo pagal bendrąsias taisykles pateisino noras specialiu mokesčiu užtikrinti panašias valstybės biudžeto pajamas kaip įmokos, kurios iki sukuriant *France Télécom* buvo gaunamos iš PTT administracijos. Be to, šio specialaus apmokestinimo režimo taikymo laikas turėjo būti apribotas kol, atsižvelgiant į laukiamą apyvartos padidėjimą, *France Télécom* apmokestinimo pagal bendrąjį režimą įvedimas leis surinkti pajamas, kurių dydis būtų panašus į surenkamas iš specialios įmokos.

161 Taigi, jų teigimu, Įstatymo 90-568 19 straipsnyje numatyta fiksuota įmoka, atsižvelgiant į jos vietą šio įstatymo tekste ir į jos tikslą, buvo mokestinės prigimties. Iš tikrųjų ji pakeitė visus mokesčius, kuriuos, nesant šio specialaus apmokestinimo režimo, būtų turėjusi mokėti *France Télécom* pagal bendrąjį režimą. Be to, ginčijamo sprendimo 28, 29 ir 36 konstatuojamosiose dalyse Komisija pripažino, kad speciali įmoka „turi tipinių apmokestinimo požymių“.

162 Toliau Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* kritikuoja kvalifikavimą kaip „pelno paskirstymas“, kurį Komisija padarė ginčijamo sprendimo 27 konstatuojamojoje dalyje.

163 Viena vertus, Prancūzijos Respublika ginčija ginčijamo sprendimo 24 konstatuojamojoje dalyje esančio palyginimo tarp „pelno, kurį PTT mokėdavo [valstybei] 1989 ir 1990 m.“, bei fiksuotos įmokos teisingumą.

164 Įmokėti iš PTT administracijos gautą pelną į valstybės biudžetą reikalavo nacionalinės biudžeto taisyklės, pagal kurias papildomų biudžetų saldo įskaičiuojamas į bendrąjį biudžetą, nesant reikalo priimti kokį nors sprendimą dėl šių lėšų valdymo, kaip antai dėl dividendų išmokėjimo ar apmokestinimo. Savo ruožtu *France Télécom*, viešosios teisės reglamentuojamo juridinio asmens statusą turinčio subjekto, situacija negali būti prilyginta ankstesnei situacijai, kai PTT teikė viešąją valstybės administravimo paslaugą.

165 Kita vertus, pagal savo pobūdį fiksuota įmoka buvo grynai mokestinė ir toks kvalifikavimas lemia, kad jos net iš dalies negalima laikyti pelno paskirstymu.

166 Pirma, sprendimas dėl šios įmokos buvo įstatymo leidybos priemonė, nes apmokestinimo principas įtvirtintas Įstatymo 90/568 19 straipsnyje, o metinės įmokos suma

kiekvienais metais buvo nustatoma biudžetiniame įstatyme. Paprasčiausias dividendų išmokėjimas savo ruožtu nebūtų reikalavęs priimti įstatymo.

167 Antra, dividendų dydis arba išmokėtina veiklos rezultatų dalis nebūtų galėjusi būti apibrėžta iki rezultato už ūkinius metus sužinojimo. Tačiau maksimalus fiksuotos įmokos dydis buvo nustatytas nuo Įstatymo 90-568 įsigaliojimo ir faktiškai iš *France Télécom* biudžetiniais įstatymais renkama suma už 1991–1993 m. kiekvienais metais buvo lygi maksimaliam Įstatymo 90-568 19 straipsnyje nustatytam dydžiui. Dividendų suma savo ruožtu būtų priklausiusi nuo ūkiniais metais faktiškai pasiekto rezultato.

168 Trečia, fiksuota įmoka buvo priskirta *France Télécom* išlaidoms, o tai atitinka šios įmokos mokestinį pobūdį. Veiklos rezultato paskirstymo išmoka savo ruožtu nebūtų turėjusi įtakos veiklos rezultatams, o būtų sumažinusi nuosavas lėšas.

169 Ketvirta, per 1994–1996 m., kai *France Télécom* buvo reorganizuojama į akcinę bendrovę, įmonės veiklos rezultatai (21,2 mlrd. FRF) padvigubėjo, palyginti su 1991–1993 m. laikotarpiu (10,1 mlrd. FRF). Tačiau per šį laikotarpį *France Télécom* niekuomet neturėjo išmokėti veiklos rezultato dalies.

170 Penkta, Komisija niekaip neįrodė ginčijamo sprendimo 31 konstatuojamojoje dalyje esančio teiginio, kad speciali įmoka yra mišri, iš dalies mokestinė ir iš dalies atlyginimas už valstybės dalyvavimą kapitale, teisingumo.

171 Pasak Komisijos, klausimas, ar fiksuota įmoka buvo mokestinė, nėra reikšmingas, nes, net darant prielaidą, kad tai teisinga, šia įmoka negalima kompensuoti apmokestinimo

skirtumo, konstatuoto už kiekvienus metus nuo 1994 m. iki 2002 m. *France Télécom* už 1991–1993 m. nustatytos mokėti įmokos, viena vertus, pakeitė visus mokesčius, kuriuos paprastomis sąlygomis būtų turėjusi mokėti *France Télécom*, ir, kita vertus, jos negali būti laikomos avansinėmis verslo mokesčio įmokomis, kurias *France Télécom* turėjo mokėti nuo 1994 m.

172 Dėl fiksuotos įmokos prigimties Komisija mano, kad bet kuriuo atveju ji buvo mokestinio pobūdžio nebent iš dalies, bei ginčija visus ieškovių argumentus šiuo klausimu.

Dėl nedalomo 1991–2002 m. *France Télécom* taikyto apmokestinimo režimo pobūdžio

173 Antra, Prancūzijos Respublika teigia ir *France Télécom* antrojo ieškinio pagrindo trečioje dalyje taip pat tvirtina, kad Įstatymu 90-568 sukurtas specialus *France Télécom* apmokestinimo režimas buvo kompleksiškas, apimantis visą laikotarpį nuo 1991 m. iki 2002 m., ir nereiškė viešosios valdžios valios suteikti *France Télécom* bent mažiausią naudą.

174 Įstatymu 90-568 nuo pat pradžių buvo sukurtas vieningas kompleksiškas, į du laikotarpius suskirstytas apmokestinimo režimas. Per pirmą etapą, t. y. nuo 1991 iki 1993 m., nustatant mokėtiną įmoką, kuri pakeitė visus pagal bendrąjį režimą mokėtinus tiesioginius mokesčius, įskaitant ir verslo mokestį, buvo siekiama vienintelio tikslo – išvengti valstybės biudžeto pajamų praradimo. Per antrą etapą, kaip Prancūzijos institucijos teigė savo 2001 m. rugsėjo 26 d. atsakyme į pirmąjį Komisijos prašymą pateikti informacijos (žr. šio sprendimo 37 punktą), apmokestinant *France Télécom* jos pagrindinės buveinės vietoje buvo siekiama tik užkirsti kelią valstybės biudžeto pajamų nutekėjimui į savivaldybių, kuriose *France Télécom* turėjo buveines, biudžetus, o ne

suteikti naudos *France Télécom*. Be to, apmokestinimo skirtumas 1994–2002 m. laikotarpiu buvo konstatuotas tik vėliau.

175 Kadangi Įstatymu 90-568 buvo sukurtas vieningas apmokestinimo režimas, vėliau taikytos *France Télécom* apmokestinimo verslo mokesčiu sąlygos buvo nuo jo neatskiriamos ir todėl turėtų būti nagrinėjamos kartu. Be to, būtent taip Komisija pasielgė sprendime pradėti tyrimą pažymėdama, kad kalbėdama apie „režimą“ arba apie „išimtinį režimą“, ji turi omenyje „pereinamojo laikotarpio režimą ir galutinį režimą“. Kadangi pirminio režimo esmė nebuvo pakeista, nagrinėjamos bylos aplinkybės skiriasi nuo konteksto, kuriame buvo priimtas 2002 m. balandžio 30 d. Sprendimas *Government of Gibraltar prieš Komisiją* (T-195/01 ir T-207/01, Rink. p. II-2309, 111 punktas).

176 Komisijos nuomone, klausimas, ar *France Télécom* buvo taikytas vienas, į du laikotarpius suskirstytas režimas, ar du vienas po kito įsigalioję ir skirtingi režimai, šiuo atveju nėra svarbus, nes neginčijama, kad 1991–1993 m. taikytos taisyklės skyrėsi nuo taikytų 1994–2002 m. ir kad bet kuriuo atveju, net jeigu būtų daroma prielaida, jog tai tas pats režimas, negali būti svarstomas užskaitymo, apie kurį kalba Prancūzijos Respublika, klausimas.

Dėl užskaitymo būtinybės

177 Trečia, Prancūzijos Respublika teigia ir *France Télécom* antrojo ieškinio pagrindo ketvirtoje dalyje taip pat tvirtina, kad Komisija privalėjo užskaityti mokesčio permoką, kurią *France Télécom* sumokėjo 1991–1993 m., bei apmokestinimo skirtumą, kuriuo ši įmonė naudojosi 1994–2002 metais.

178 Pirmiausia, Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* ginčija Komisijos argumentus ginčijamo sprendimo 38–41 konstatuojamosiose dalyse, kuriais grindžiamas atsisakymas užskaityti pernelyg didelius mokesčius, kuriuos *France Télécom* sumokėjo nuo 1991 m. iki 1993 m., bei apmokestinimo skirtumą, kuriuo ji naudojosi nuo 1994 m. iki 2002 m. Ji tvirtina, kad Komisijos nuoroda į šio sprendimo 156 punkte minėtą 1999 m. gegužės 19 d. Sprendimą *Italija prieš Komisiją* ir į savo 2001 m. gruodžio 11 d. Sprendimą 2002/581/EB dėl Italijos Respublikos valstybės pagalbos, taikytos bankų ir bankininkystės fondų atžvilgiu (OL L 184, 2002, p. 27), nereikšminga, nes nagrinėjamu atveju fiksuotos įmokos prigimtis buvo tokia pati kaip verslo mokesčio, kuriuo įmonė buvo apmokestinama 1994–2002 m., ir visos šios priemonės buvo įtvirtintos tuo pačiu įstatymu.

179 Be to, sprendimo pradėti tyrimą 28, 33 ir 116 punktuose pati Komisija pripažino, kad Įstatymu 90-568 buvo sukurtas vieningas „išimtinis“ režimas, dėl kurio pati Komisija pažymėjo, kad taip ji supranta ir „pereinamojo laikotarpio“ režimą, t. y. su fiskuota įmoka susijusias sąlygas, ir „galutinį“ režimą, t. y. specialų apmokestinimo režimą.

180 Antra, Prancūzijos institucijos ir *France Télécom* teigia, kad Komisija privalo bendrai įvertinti priemonės, kuri gali būti pripažinta valstybės pagalba, poveikį.

181 Šiuo atžvilgiu Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* visų pirma pastebi, kad prieš savo 2002 m. sausio 15 d. Sprendimą 2003/216/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzijos Respublika suteikė *Crédit mutuel* (OL L 88, 2003, p. 39), Komisija jau buvo atlikusi kelerius metus apimantį užskaitymą, atsižvelgdama į visus su vadinamuoju „Livret bleu“ mechanizmu susijusius gaminius bei išlaidas.

182 Be to, 1999 m. balandžio 21 d. Sprendime 2000/735/EB dėl „technolease“ susitarimo tarp *Philips* ir *Rabobank* vertinimo Nyderlandų mokesčių administracijoje (OL L 297,

2000, p. 13) Komisija vertino visas skirtingu metu atsiradusias jos nagrinėjamo apmokestinimo režimo pasekmes, nepasitelkdama mokesčių kredito sąvokos.

183 Be to, 1999 m. liepos 20 d. Sprendime 1999/676/EB dėl preziumuojamos pagalbos, kurią Prancūzija suteikė bendrovei *Sécuripost* (OL L 274, p. 37), pati Komisija jau yra užskaičiusi tarpusavyje skirtingos prigimties mokėjimus ir padarė tai net ginčijamame sprendime, pritardama fiksuotos įmokos, kurią laikė mišrios mokestinės ir nemokestinės prigimties, bei už 1991–1993 m. *France Télécom* mokėtinų verslo mokesčio įmokų užskaitymui.

184 Apskritai Prancūzijos Respublika mano, kad Komisija turi pareigą bendrai vertinti priemones, kurios gali būti pripažintos valstybės pagalba, atsižvelgiant į EB 87 straipsnio 1 dalyje apibrėžtus kriterijus. Jos teigimu, tokia pareiga kyla iš šios nuostatos tikslų. Bendras vertinimas ypač reikalingas siekiant ištirti, ar nagrinėjama priemonė gali iškraipyti konkurenciją ir ar ja suteikiama naudos. Pareiga atlikti bendrą Įstatymu 90-568 sukurtos sistemos vertinimą visam 1991–2002 m. laikotarpiui taip pat kyla iš Pirmosios instancijos teismo praktikos (1998 m. sausio 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ladbroke Racing prieš Komisiją*, T-67/94, Rink. p. II-1, 76 punktas).

185 Trečia, Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* tvirtina, kad nagrinėjamu atveju užskaitymas tarp dviejų apmokestinimo režimo etapų parodo pernelyg didelį apmokestinimą, palyginti su apmokestinimu pagal bendrąjį režimą per visą 1991–2002 m. laikotarpį, ir kad todėl *France Télécom* nėra gavusi jokios naudos.

186 Prancūzijos Respublika pažymi, kad Komisija pripažino, jog *France Télécom* sumokėjo pernelyg daug mokesčių per visą 1991–2002 m. laikotarpį, ir mano, kad ši permoka siekė mažiausiai 1,4 mlrd. eurų, o veikiausiai – daugiau kaip 1,7 mlrd. eurų. Taigi nusprendusi, kad *France Télécom* gavo naudos, kuri sudaro valstybės pagalbą, Komisija

padarė teisės klaidą ir akivaizdžią vertinimo klaidą, kurios pateisina ginčijamo sprendimo panaikinimą Pirmosios instancijos teisme.

187 Kalbėdama apie užskaitymą tarp dviejų laikotarpių, *France Télécom* pažymi, kad „tariamo nepakankamo apmokestinimo 1994–2002 m. laikotarpiu dydis grindžiamas vieninteliu vertinimo modeliu ir niekaip neleidžia užtikrintai įrodyti pagalbos, kurią ji tariamai gavo 1994–2002 m. laikotarpiu, dydžio“.

188 Komisija mano, kad užskaitymas, apie kurį kalba Prancūzijos Respublika ir *France Télécom*, lemtų, jog išnyktų būtinas skirtumas tarp valstybės pareigų, kurias ji turi atlikti kaip akcininkė, ir pareigų, tenkančių jai kaip viešosios teisės subjektui.

189 Anot Komisijos, jeigu būtų pritarta tokiam užskaitymui, praktikoje būtų neįmanoma kontroliuoti valstybinėms įmonėms suteiktos pagalbos. Užskaitymas, kurio šioje byloje prašo imtis Prancūzijos Respublika ir *France Télécom*, tikrai viršija su viešųjų paslaugų įsipareigojimais susijusių išlaidų ir gaminių užskaitymą, t. y. tai, kas buvo nagrinėta byloje, kurioje buvo priimtas Sprendimas 2003/216. Prancūzijos Respublikos teorija reikštų pritarimą užskaityti mažesnę naštą didesne, tačiau kitokios prigimties našta. Tačiau tokio užskaitymo neleidžia teismų praktika (66 punkte minėto 1974 m. liepos 2 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją* 34 punktas).

190 Triplike Komisija ginčija Prancūzijos Respublikos aiškinimą, kad byloje, kurioje buvo priimtas Sprendimas 2000/735, ji jau buvo užskaičiusi trumpalaikes bei ilgalaikes tam tikros mokestinės priemonės pasekmes. Komisija tvirtina, kad aptariamoje byloje Komisija atmetė galimybę, jog nagrinėjama priemonė gali būti laikoma valstybės pagalba, pažymėjusi, kad nagrinėta sistema buvo paprasčiausia bendrosiose taisyklėse įtvirtinto apmokestinimo režimo išdava. Taigi toje byloje nebuvo įvykdytas atrankinio pobūdžio reikalavimas.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

Dėl naudos

191 Nagrinėjamoje byloje šalys nesutaria dėl klausimo, ar dėl specialaus apmokestinimo režimo *France Télécom* gavo naudos.

192 Ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamojoje dalyje naudą, kurią, jos nuomone, gavo *France Télécom*, Komisija apibrėžia kaip „skirtumą tarp verslo mokesčio, kurį realiai sumokėjo [*France Télécom*], ir to verslo mokesčio, kurį ji būtų turėjusi mokėti, jei būtų apmokestinta pagal bendrąjį režimą nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 2003 m. sausio 1 dienos“.

193 Savo rašytiniuose dokumentuose ieškovės tiesiogiai neneigia apmokestinimo skirtumo *France Télécom* naudai 1994–2002 m. laikotarpiu, tačiau kaltina Komisiją savavališkai atskyrus šį laikotarpį nuo laikotarpio, kai *France Télécom* turėjo mokėti fiksuotą įmoką (1991–1993 m.), ir dėl to neteisingai atsisakius užskaityti per šiuos laikotarpius gautas mokestines pajamas. Tačiau per teismo posėdį *France Télécom* padarė nuorodą į skaičiavimų, kuriais pasirėmė Komisija nuspręsdama, kad per 1994–2002 m. laikotarpį ši įmonė gavo naudos iš apmokestinimo skirtumo, netikslumą.

194 Pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, išskyrus tuos atvejus, kai EB sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai. Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, kvalifikavimas kaip valstybės pagalba reikalauja, kad būtų įvykdytos visos EB 87 straipsnio 1 dalyje išvardytos sąlygos (2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Altmark Trans*

ir Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, Rink. p. I-7747, 74 ir 75 punktai bei juose nurodyta teismų praktika).

195 Dėl naudos sąvokos EB 87 straipsnio 1 dalies prasme pasakytina, kad ji apima bet kokią priemonę, atleidžiančią tam tikrą įmonę nuo naštos, kuri jai būtų tekusi kitokiu atveju. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką pagalbos sąvoka yra platesnė nei subsidijos, nes ji apima ne tik pozityviąsias išmokas, kaip antai pačios subsidijos, bet ir priemones, įvairiais būdais sumažinančias paprastai įmonės biudžetui tenkančią naštą, ir kurios, nors ir nebūdamos subsidijos tiesiogine šio žodžio prasme, yra panašaus pobūdžio ir turi tokį patį poveikį (žr. 2005 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-66/02, Rink. p. I-10901, 77 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

196 Pavyzdžiui, priemonė, kuria viešosios valdžios institucijos tam tikras įmones atleidžia nuo mokesčių, nors tai ir nėra valstybės išteklių perdavimas, tačiau dėl jos šios įmonės atsiduria palankesnėje padėtyje nei kiti apmokestinamieji asmenys, yra valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme (žr. 156 punkte minėto Sprendimo *Italija prieš Komisiją* 16 punktą ir 195 punkte minėto Sprendimo *Italija prieš Komisiją* 78 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

197 Be to, valstybės priemonėmis siekiamų tikslų prigimtis ir tokių priemonių pateisinimas neturi jokios įtakos jų kvalifikavimui kaip pagalbos. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką EB 87 straipsnyje nedaromas skirstymas pagal valstybės priemonių priežastis ar tikslus ir jos apibrėžiamos pagal savo poveikį (žr. 2003 m. vasario 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-409/00, Rink. p. I-1487, 46 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

198 Taigi, siekiant nagrinėjamoje byloje įvertinti Komisijos išvados dėl *France Télécom* gautos naudos, kurią sudaro apmokestinimo skirtumas jos naudai 1994–2002 m., pagrįstumą, pirmiausia reikia išnagrinėti klausimą, ar Komisija galėjo nagrinėti specialų

apmokestinimo režimą atskirai nuo fiksuotos įmokos. Antra, reikia patikrinti, ar Komisija pagrįstai atsisakė užskaityti apmokestinimo skirtumą, kuriuo naudojosi *France Télécom* 1994–2002 m., ir mokesčių permoką, ieškovių teigimu, įmonės sumokėtą už 1991–1993 m. Trečia, reikės įvertinti išvados dėl apmokestinimo skirtumo 1994–2002 m. pagrįstumą.

— Dėl galimybės nagrinėti specialų apmokestinimo režimą atskirai nuo fiksuotos įmokos

199 Pagal teismų praktiką Komisija privalo bendrai vertinti kompleksiškas priemones, siekdama nustatyti, ar jos suteikia įmonei ekonominės naudos, kurios ji nebūtų gavusi normaliomis rinkos sąlygomis (1996 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *SFEI ir kt.*, C-39/94, Rink. p. I-3547, 60 punktas; taip pat šiuo klausimu žr. 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BP Chemicals prieš Komisiją*, T-11/95, Rink. p. II-3235, 169 ir 170 punktus).

200 Neginčijama, kad Įstatymu 90-568 buvo sukurtas išimtinis, be kita ko, *France Télécom* taikomas mokesčių režimas, kuris buvo suskirstytas į dvi fazes. Per pirmą fazę 1991–1993 m. *France Télécom* nebuvo apmokestinama jokiu mokesčiu ar rinkliava, išskyrus fiksuotą įmoką. Per antrą fazę, prasidėjusią 1994 m. ir iš pradžių neturėjusią tikslaus taikymo pabaigos termino, *France Télécom* buvo apmokestinama visais mokesčiais pagal bendrąjį režimą, tačiau vietiniai, tarp jų ir verslo, mokesčiai jai buvo taikomi nuo bendrojo režimo nukrypstančiomis sąlygomis, o tai sudarė specialų apmokestinimo režimą. Ieškovės teisingai tvirtina, kad visos su *France Télécom* apmokestinimu 1991–2002 m. susijusios nuostatos nustatytos tame pačiame šio įstatymo skirsnyje ir buvo įtvirtintos vienu teisės aktu.

201 Vis dėlto iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija nusprendė, jog nagrinėjamą pagalbą sudaro ne specialios *France Télécom* taikomos mokesčių teisės nuostatos, o apmokestinimo skirtumas, kuris sudaro skirtumą tarp verslo mokesčio įmokų sumos,

kurią įmonė būtų turėjusi sumokėti, jeigu ji būtų buvusi apmokestinta pagal bendrąjį režimą, ir sumos, kurią ji faktiškai sumokėjo pagal specialias jai galiojančias mokestines nuostatas (žr. ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamąją dalį).

202 Tai reiškia, kad metinio verslo mokesčio mokėjimo, numatyto Bendrojo mokesčių kodekso 1447 straipsnio I punkte ir 1478 straipsnio I punkte (žr. šio sprendimo 17 punktą), nauda, kaip antai apibrėžta ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamojoje dalyje, negalėjo būti vieną kartą konkrečiu momentu konstatuota visam laikui, o turėjo būti konstatuota už kiekvienus metus, už kuriuos *France Télécom* turėjo mokėti verslo mokestį. Todėl Komisija negalėjo svarstyti galimybės atlikti bendrą ir *a priori* visų reikšmingų 1991–2002 m. galiojusių Įstatymo 90-568 nuostatų vertinimą, o atvirkščiai – pagrįstai vertino kiekvienus metus atskirai (žr. ginčijamo sprendimo 54 ir 58 konstatuojamąsias dalis).

203 Komisija taip pat teisingai pažymėjo ginčijamo sprendimo 36 konstatuojamojoje dalyje, kad 1991–1993 m. laikotarpiu *France Télécom* taikytos taisyklės (fiksuota įmoka) skyrėsi nuo galiojusių 1994–2002 m. laikotarpiu (specialus apmokestinimo režimas). Pavyzdžiui, Komisija pripažino, kad per pirmą laikotarpį fiksuota įmoka visiškai pakeitė verslo mokestį, kurį pagal bendrąjį režimą *France Télécom* būtų turėjusi mokėti kasmet (ginčijamo sprendimo 33 konstatuojamoji dalis). Tačiau Komisija mano, kad *France Télécom* apmokestinimas pagal specialų režimą kiekvienais antro laikotarpio metais lėmė apmokestinimo skirtumą įmonės naudai.

204 Tokiomis sąlygomis Komisija, nepažeisdama savo pareigos atlikti bendrą valstybės pagalbą galinčių sudaryti priemonių vertinimą, savo analizėje galėjo atskirti specialų apmokestinimo režimą ir fiksuotos įmokos režimą.

— Dėl užskaitymo galimybės

205 Ieškovės tvirtina, kad naudą dėl *France Télécom* naudingo apmokestinimo skirtumo 1994–2002 m. su kaupu kompensuoja fiksuotų įmokų, kurias įmonė turėjo mokėti 1991–1993 m., suma. Siekdamos pagrįsti, kad buvo būtina atsižvelgti į šį kompensavimą, Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* teigia, kad Įstatymu 90-568 buvo sukurtas vieningas apmokestinimo režimas ir kad fiksuota įmoka buvo vien mokestinės prigimties.

206 Pagal teismų praktiką nagrinėdama priemonę, kuri gali sudaryti valstybės pagalbą, Komisija privalo atsižvelgti į visas šios priemonės pasekmes potencialiam naudos gavėjui ir, be kita ko, prireikus atimti specifinę naudą sumažinančią naštą (1970 m. birželio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, 47/69, Rink. p. 487, 7 punktas).

207 Tačiau vien dėl aplinkybės, kad naudos gavėjo požiūriu tam tikrą lengvatinę priemonę kompensuoja atskiros ir su šia priemone jokio ryšio neturinčios specifinės naštos padidėjimas, pirmoji priemonė negali išvengti kvalifikavimo kaip valstybės pagalba (196 punkte minėto 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją* 34 punktas).

208 Taigi ieškovių argumento, kad mokesčių permoka, kurią *France Télécom* sumokėjo 1991–1993 m. dėl fiksuotos įmokos taikymo, kompensuoja apmokestinimo skirtumą, kuriuo ši įmonė naudojosi 1994–2002 m., pagrįstumas priklauso nuo objektyvių fiksuotos įmokos požymių analizės ir klausimo, ar ji gali būti laikoma našta, neatsiejamai susijusia su galimai dėl specialaus apmokestinimo režimo *France Télécom* taikymo gauta nauda.

209 Šiuo atžvilgiu primintina, kad Įstatymu 90-568 buvo sukurtas, be kita ko, *France Télécom* taikomas išimtinis mokesčių režimas, kuris buvo suskirstytas į dvi fazes. Per pirmą fazę 1991–1993 m. *France Télécom* nebuvo apmokestinama jokiu mokesčiu ar rinkliava, išskyrus fiksuotą įmoką. Per antrą fazę, kuri iš pradžių turėjo prasidėti 1994 m. ir kurios atveju nebuvo numatytas taikymo laiko apribojimas, *France Télécom* buvo apmokestinama visais mokesčiais pagal bendrąjį režimą, tačiau vietiniai, tarp jų ir verslo, mokesčiai jai buvo taikomi nuo bendrojo režimo nukrypstančiomis sąlygomis, kas sudarė specialų apmokestinimo režimą.

210 Be to, iš Prancūzijos Respublikos, kuri daro nuorodą į 1990 m. balandžio 11 d. Prancūzijos nacionaliniam susirinkimui pateiktą ataskaitą dėl įstatymo projekto, po kurio buvo priimtas Įstatymas 90-568, argumentų matyti, kad šio įstatymo 19 straipsnyje numatytą nukrypimą nuo režimo pagal bendrąsias taisykles pateisino noras specialiu mokesčiu užtikrinti panašias valstybės biudžeto pajamas kaip įmokos, kurios iki sukuriant *France Télécom* buvo gaunamos iš PTT administracijos, ir tai turėjo būti daroma reikiamą laiką, kol, atsižvelgiant į laukiamą apyvartos padidėjimą, *France Télécom* apmokestinimo pagal bendrąjį režimą įvedimas leis surinkti panašias pajamas (žr. šio sprendimo 160 punktą). Be to, fiksuota įmoka buvo nustatoma kiekvienais metais pagal kasmet iki *France Télécom* sukūrimo iš papildomo PTT biudžeto prieinamas lėšas.

211 Taigi iš fiksuotos įmokos prigimties, tikslų ir laikino pobūdžio matyti, kad kiekvienais metais, kuriais ją turėjo mokėti *France Télécom*, ji pakeitė visas įmokas, kurias už atitinkamus metus įprastomis sąlygomis būtų turėjusi mokėti *France Télécom*. Visos šios įmokos apėmė visus tiesioginius mokesčius, kuriais paprastai apmokestinamos įmonės, t. y., be kita ko, ne tik verslo mokestį, bet ir pelno bei nekilnojamojo turto mokesčius.

212 Tačiau dėl kasmetinio mokėjimo ir laikinumo fiksuota įmoka nepakeitė atitinkamomis aplinkybėmis per vėlesnius metus išvengto apmokestinimo. Fiksuotos įmokos panaikinimą nuo 1994 m. lėmė tai, kad, remiantis ankstesnėmis įstatymų leidėjo prognozėmis, *France Télécom* apmokestinimas pagal bendrąjį režimą ir pagal specialų

apmokestinimo režimą, kiek tai susiję su verslo mokesčiu, turėjo duoti valstybei pajamų, kurios prilygtų iki 1990 m. iš papildomo PTT biudžeto renkamoms pajamoms, t. y. pajamų, kurias 1991–1993 m. turėjo užtikrinti fiksuota įmoka.

213 Todėl fiksuota įmoka negali būti laikoma našta, neatsiejamai susijusia su specialaus apmokestinimo režimo įgyvendinimu, o veikiau ypatingo *France Télécom* apmokestinimo būdu, taikytu iki 1994 m. Todėl Komisija negalėjo pritarti užskaitymui, kaip prašė ieškovės, ir pagrįstai pamečiui įvertino ypatingo *France Télécom* apmokestinimo pasekmes.

214 Iš tiesų, net jeigu būtų daroma prielaida, kad, kaip teigia Prancūzijos Respublika, fiksuota įmoka pagal Prancūzijos teisę buvo grynai mokestinės prigimties, reikia priminti, kad 1991–1993 m. ji pakeitė visus *France Télécom* mokėjimus valstybės naudai, o ne tik verslo mokestį. Savo ruožtu naštos sušvelninimo, kaip antai specialaus apmokestinimo režimo, dėl kurio 1994–2002 m. *France Télécom* buvo apmokestinama mažesniu verslo mokesčiu nei būtų reikalaujamas iš šios įmonės pagal bendrąjį režimą, negali kompensuoti kitokia ypatinga našta, t. y. nagrinėjamu atveju – mokėjimas, pakeičiantis kitus nei verslo mokesčius, bei, nelygu aplinkybės, dividendų mokėjimą (šiuo klausimu žr. 195 punkte minėto Sprendimo *Italija prieš Komisiją* 34 punktą).

215 Be to, vienintelė aplinkybė, kad ir fiksuota įmoka, ir specialus apmokestinimo režimas buvo sukurti Įstatymu 90-568, neleidžia konstatuoti, kad fiksuotos įmokos mokėjimo nustatymas *France Télécom* buvo neatsiejamai susijęs su specialaus apmokestinimo režimo sukūrimu. Iš tiesų aplinkybės, kad fiksuota įmoka ir specialus apmokestinimo režimas buvo sukurti tuo pačiu teisėkūros aktu, kaip priminta šio sprendimo 200 punkte, nepakanka įrodyti, kad dėl specialaus apmokestinimo režimo įvedimo nuo 1994 m. buvo būtina įvesti fiksuotą įmoką 1991–1993 m. arba kad dėl fiksuotos įmokos taikymo 1991–1993 m. buvo būtina taikyti specialų apmokestinimo režimą po 1994 metų.

216 Be to, atsižvelgiant į sąlygas, kaip buvo nustatomas fiksuotos įmokos dydis, kiekvienais metais lygus iki tol kasmet iš papildomo PTT biudžeto prieinamoms lėšoms, Prancūzijos Respublikai taip pat nepavyko įrodyti, kad 1991–1993 m. galiojusios apmokestinimo sąlygos buvo įvestos dėl numatomo mažesnio apmokestinimo per vėlesnį laikotarpį. Atvirkščiai, aplinkybė, kad iš pradžių nebuvo numatytas joks specialaus apmokestinimo režimo taikymo terminas, leidžia daryti prielaidą, kad valstybė narė manė, jog per specialų apmokestinimo režimą gaunamos pakankamos mokestinės pajamos, ir savaime prieštarauja teiginiui, kad fiksuota įmoka turėjo atstoti nepakankamą apmokestinimą nuo 1994 metų.

217 Be to, toks argumentas taip pat prieštarauja ieškovių argumentui, kad specialiu apmokestinimo režimu nebuvo siekiama nustatyti *France Télécom* mažesnių mokesčių nei pagal bendrąjį režimą. Šiuo atžvilgiu bet kuriuo atveju reikia priminti, kad valstybės pagalba apibūdinama ne pagal savo priežastis ar tikslus, o ji apibrėžiama pagal savo poveikį (žr. 197 punkte minėto Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją* 16 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

218 Tai reiškia, kad Komisija pagrįstai atsisakė užskaityti fiksuotos įmokos sumas, kurias *France Télécom* sumokėjo 1991–1993 m. ir apmokestinimo skirtumus, nelygu aplinkybės, 1994–2002 m. atsiradusius dėl specialaus apmokestinimo režimo taikymo.

— Dėl apmokestinimo skirtumo

219 Iš ginčijamo sprendimo 54–59 konstatuojamųjų dalių matyti, kad, siekdama įrodyti, jog *France Télécom* buvo nustatyti mažesni mokesčiai nei tie, jei ji būtų buvusi apmokestinama verslo mokesčiu pagal bendrąjį režimą, Komisija pasirėmė skaičiais, kuriuos per administracinę procedūrą jai pateikė Prancūzijos Respublika.

220 Iš tiesų neginčijama, kad bent tris kartus per administracinę procedūrą (žr. šio sprendimo 39, 43 ir 51 punktus) Prancūzijos Respublika pateikė Komisijai duomenis, parodančius, jog kiekvienais metais 1994–2002 m. laikotarpiu *France Télécom* naudojosi apmokestinimo skirtumu. Komisija negalėjo nustatyti tikslaus nagrinėjamo pagalbos dydžio dėl prieštaringų valstybės narės pateiktų duomenų, tačiau ginčijamo sprendimo 59 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, kad ši suma turėtų būti intervale, kurio minimali ir maksimali ribos paprasčiausiai atitiko Prancūzijos institucijų pateiktus duomenis (šiuo klausimu taip pat žr. 87 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* 31–35 punktus).

221 Teisinga, kad per administracinę procedūrą Prancūzijos institucijos primygtinai teigė, jog 2003 m. gegužės 15 d. ir 2004 m. liepos 5 d. vertinimai yra apytikriai. Vis dėlto ir per administracinę procedūrą, ir Pirmosios instancijos teismui pateiktuose rašytiniuose dokumentuose jos rėmėsi šiais skaičiais, siekdamos įrodyti, kad *France Télécom* buvo taikyti didesni mokesčiai nei tuomet, jei per visą 1991–2002 m. laikotarpį jai būtų taikytas bendrasis režimas.

222 Pavyzdžiui, atsakydamos į sprendimą pradėti tyrimą, savo 2003 m. gegužės 15 d. laiške (žr. šio sprendimo 39 punktą) Prancūzijos institucijos teigė:

„Ši galutinė analizė, pasiliekant teisę išnagrinėti Komisijos turimą bylą ir trečiųjų asmenų pastabas, patvirtina, kad dėl mokestinio režimo, kuris jai buvo taikytas 1991–2002 m., *France Télécom* negavo jokios naudos, galinčios sudaryti valstybės pagalbą.

Iš tiesų *France Télécom* ne tik nepasinaudojo valstybės pagalba dėl specialaus jai taikomo apmokestinimo režimo, bet, priešingai, sumokėjo didelę mokesčių permoką, kuri yra didesnė nei 1,4 mlrd. eurų, neatsižvelgus į aktualizaciją.“

223 Taigi konstatuotina, kad per administracinę procedūrą Komisijai perduoti duomenys buvo pateikti kaip apytikriai, bet ne kaip abejotini, kiek tai susiję su apmokestinimo skirtumu, kuriuo naudojosi *France Télécom* 1994–2002 metais.

224 Šiomis aplinkybėmis per teismo posėdį *France Télécom* veltui teigė, kad Komisijos ginčijamame sprendime pasitelkti duomenys kyla iš ekstrapoliacijos ir neturi ryšio su realybe. Iš tiesų sprendimo valstybės pagalbos srityje teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į Komisijos turimą informaciją priimant sprendimą (žr. 2008 m. balandžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nuova Agricast*, C-390/06, Rink. p. I-2577, 54 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

225 Dėl to Komisija pagrįstai konstatavo, kad nuo 1994 iki 2002 m. *France Télécom* kasmet gavo atrankinio pobūdžio naudos, kurią sudarė jos naudai atsiradęs apmokestinimo skirtumas.

Dėl pateisinimo mokesčių sistemos vientisumu

226 *France Télécom* teigia, kad apmokestinimo skirtumas jos naudai pateisinamas bendrąja mokesčių sistemos struktūra ir todėl nėra valstybės pagalba.

227 EB 87 straipsnio 1 dalis draudžia pagalbą, kuri palaiko tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, t. y. atrankinę pagalbą (žr. 195 punkte minėto Sprendimo *Italija prieš Komisiją* 94 punktą; šiuo klausimu taip pat žr. 2001 m. lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, Rink. p. I-8365, 34 punktą).

228 EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo tikslais reikia nustatyti, ar tam tikroje teisės sistemoje valstybės priemonė gali suteikti pranašumą tam tikroms įmonėms ar tam tikrų prekių gamybai, palyginti su kitomis įmonėmis, esančiomis panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje, atitinkama priemone siekiamo tikslo atžvilgiu (žr. 227 punkte minėto Sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* 41 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

229 Vis dėlto pagal nusistovėjusią teismų praktiką valstybės pagalbos sąvoka neapima valstybės priemonių, diferencijuojančių įmones ir todėl *a priori* taikomų pasirinktinai, kai ši diferenciacija atsiranda dėl mokesčių sistemos, kuri taikoma įmonėms, pobūdžio ar struktūros (2006 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Portugalija prieš Komisiją*, C-88/03, Rink. p. I-7115, 52 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 66 punkte minėto 1974 m. liepos 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją* 33 punktą ir 2005 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Unicredito Italiano*, C-148/04, Rink. p. I-11137, 51 punktą).

230 Mokesčių sistemos prigimtimi ar bendra struktūra grindžiamas pateisinimas savo ruožtu susijęs su mokestinės priemonės suderinamumu su vidine mokesčių sistemos, kurioje ji taikoma, logika (žr. 154 punkte minėto Sprendimo *Diputación Foral de Álava prieš Komisiją* 59 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

231 Nagrinėjamu atveju *a priori* atrankinis nagrinėjamos pagalbos pobūdis nekelia abejonių, nes pagal Įstatymą 90-568 specialus apmokestinimo režimas buvo taikomas *France Télécom* ir tik vienai kitai įmonei. Neginčijama, kad specialus apmokestinimo režimas yra išimtinis apmokestinimo režimas, palyginti su verslo mokesčio srityje visoms su *France Télécom* faktine ir teisine padėtimi panašioje situacijoje esančioms įmonėms taikomomis taisyklėmis, atsižvelgiant į tikslą, siekiamą šiuo mokesčiu, kuris nustatomas pagal apmokestinamųjų asmenų mokestinį pajėgumą, vertinamą remiantis ekonominiais kriterijais, atsižvelgiant į jų vykdomos veiklos apimtį savivaldybių, kur jie turi buveines, teritorijoje (žr. šio sprendimo 16–24 punktus).

232 Dėl klausimo, ar specialus apmokestinimo režimas pateisinamas mokesčių sistemos prigimtimi ir struktūra, pirmiausia reikia pastebėti, kad Prancūzijos Respublika nebuvo pateikusi tokio argumento nei per administracinę procedūrą, nei nagrinėjant šį ieškinį. Tačiau, kaip teisingai pastebi Komisija, tokių pateisinimų įrodinėjimo našta iš principo tenka valstybei narei. Tai reiškia, kad nagrinėjant šį ieškinį *France Télécom*, grįsdama savo poziciją, negali remtis faktiniais duomenimis, kurie nebuvo žinomi Komisijai priimant ginčijamą sprendimą (šiuo klausimu žr. 224 punkte minėto Sprendimo *Nuova Agricast* 54 punktą ir minėtą teismų praktiką).

233 Teigdama, kad specialų apmokestinimo režimą pateisino vidinė Prancūzijoje veikiančioms įmonėms taikomos mokesčių sistemos logika, *France Télécom* pateikia du pagrindimus.

234 Viena vertus, jos teigimu, specialiu apmokestinimo režimu buvo siekiama išvengti, kad *France Télécom* mokėtino verslo mokesčio suma „pereitų“ iš valstybės vietos savivaldai.

235 Šiuo atžvilgiu *France Télécom* niekaip neįrodė, kad valstybė negalėjo numatyti, jog nuo 1994 m. įmonėms mokėtinas verslo mokestis bus mokamas pagal bendrąjį režimą, o vėliau pervedamas į valstybės, o ne vietos savivaldos vieneto, kuriame įmonė turi buveinę, biudžetą.

236 Todėl, net jeigu būtų daroma prielaida, jog siekis, kad *France Télécom* mokėtinas verslo mokestis būtų pervedamas valstybei, galėtų pateisinti šiai įmonei taikytas išimtines priemones, ir nors verslo mokestis – tai mokestis, kurio pajamos skirtos vietos savivaldos vienetams, konstatuotina, kad ieškovė neįrodė, jog tokio paties tikslo nebūtų buvę galima pasiekti jai jokios naudos nesuteikiančiomis priemonėmis.

237 Todėl *France Télécom* bet kuriuo atveju neturi pagrindo tvirtinti, kad jai suteikta atrankinė nauda yra neišvengiama pajamų iš jos pagal specialų apmokestinimo režimą mokėtino verslo mokesčio priskyrimo valstybės biudžetui pasekmė.

238 Kita vertus, *France Télécom* teigimu, aptariamas išimtinis režimas buvo reikalingas dėl sunkumų nuo 1991 m. įvesti apmokestinimo savivaldybėse sistemą iš esmės dėl to, kad neegzistavo prie apmokestinimo verslo mokesčio bazių atskyrimo pritaikyta apskaita.

239 Vis dėlto reikia pastebėti, kad specialus apmokestinimo režimas buvo pradėtas taikyti 1994 m., t. y. ketvirtaisiais metais po to, kai PTT administracija buvo reorganizuota į įmonę. Nors *France Télécom* nurodė, jog 1990 m. nebuvo iš karto prieinami turto apskaitos duomenys, reikalingi verslo mokesčiui pagal buveines įvesti, ji nepateikė jokio pateisinimo, galinčio įrodyti, kad apmokestinimo verslo mokesčiu bazių paskirstymo pagal savivaldybes, ką ji galiausiai atliko mokesčio už 2003 m. nustatymo tikslams, nebuvo galima atlikti dešimtojo dešimtmečio pradžioje. Iš esmės už 1994 m. nustatytam apmokestinimui buvo reikšmingi su 1992 m., kurie buvo referencinis šio mokesčio laikotarpis, susiję duomenys (žr. šio sprendimo 21 punktą).

240 Todėl *France Télécom* pateikti argumentai negali įrodyti, kad šiai įmonei taikytą ir naudą suteikusį specialų apmokestinimo režimą pateisino mokesčių sistemos prigimtis ir struktūra.

241 Iš to, kas pasakyta, galima daryti išvadą, kad negalima pritarti nė vienam ieškovių pateiktam argumentui, ir pirmasis Prancūzijos Respublikos bei antrasis *France Télécom* ieškinio pagrindai yra atmestini.

6. *Dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo taikymo*

Šalių argumentai

242 Prancūzijos Respublika savo ketvirtajame ieškinio pagrinde, kuris pateiktas kaip papildomas, bei *France Télécom* savo ketvirtojo ieškinio pagrindo pirmoje dalyje primena, kad pagal Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnį Komisija negali reikalauti sugrąžinti pagalbą, jeigu dėl to ji pažeistų kurį nors bendrąjį Bendrijos teisės principą, ir kad teisėtų lūkesčių apsaugos bei teisinio saugumo principai yra bendrieji Bendrijos teisės principai. Savo 2004 m. vasario 9 d. ataskaitoje C (2004) 434 dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu komercinės veiklos apmokestinimu susijusioms priemonėms pati Komisija pripažino, kad išimtiniais atvejais teisėtų lūkesčių apsaugos principas gali sudaryti kliūtį priimti sprendimą ir reikalauti susigrąžinti pagalbą, be kita ko, kai analogiška schema buvo pripažinta nepatenkančia į EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį arba praeityje buvo pripažinta suderinama su bendrąja rinka.

243 Dėl šio principo taikymo srities *France Télécom* teigia, kad iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, jog galimybę remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu turi kiekvienas ūkio subjektas, kuriam institucija sukėlė pagrįstą pasitikėjimą (1987 m. gegužės 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Van den Bergh en Jurgens ir Van Dijk Food Products (Lopik) prieš Europos Bendrijų Komisiją*, 265/85, Rink. p. 1155, 44 punktas).

244 *France Télécom* pripažįsta, kad iš principo pagalbą gavusios įmonės gali turėti teisėtų lūkesčių dėl pagalbos teisėtumo, tik jei ji buvo suteikta laikantis EB 88 straipsnyje numatytos procedūros, ir kad rūpestingas ūkio subjektas paprastai turi gebėti įsitikinti, kad tos procedūros buvo laikytasi. Vis dėlto teismų praktikoje neatmetama galimybė pagalbos gavėjui remtis išimtinėmis aplinkybėmis, galinčiomis sukelti jam teisėtų lūkesčių dėl teisėto pagalbos pobūdžio (1990 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-5/89, Rink. p. I-3437, 16 punktas), ir Komisija pripažįsta tokią galimybę savo sprendimuose (2003 m. gegužės 13 d. Komisijos

sprendimo 2004/76/EB dėl valstybės pagalbos schemos, kurią Prancūzija taiko logistikos valdymo vienetams ir centrams (OL L 23, 2004, p. 1) 80 konstatuojamoji dalis).

245 Šiuo atveju *France Télécom* mano, kad yra išimtinių aplinkybių, kurios gali sukelti jai teisėtų lūkesčių dėl to, kad specialus apmokestinimo režimas nesuteikia naudos, kuri gali būti pripažinta valstybės pagalba.

246 Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* primena, kad, kaip visų pirma matyti iš sprendimo pradėti tyrimą 28, 32 ir 61 konstatuojamųjų dalių ir ginčijamo sprendimo 17 ir 21 konstatuojamųjų dalių, šioje byloje Komisijos nagrinėtas mokestinis režimas – tai Įstatymo 90-568 18–21 straipsniais sukurtas režimas.

247 Įstatymo 90-568 21 straipsnis jau buvo nagrinėtas Komisijos tarnybų pagal 1990 m. gegužės 4 d. gautą ir su specialiomis *La Poste* apmokestinimo verslo mokesčiu taisyklėmis susijusį skundą. 1995 m. vasario 8 d. sprendimu (OL C 262, 1995, p. 11, toliau – sprendimas dėl *La Poste*) Komisija pripažino, kad mokestinė nauda, kuri *La Poste* buvo suteikta Įstatymo 90-568 21 straipsniu, nėra valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Ši sprendimas buvo patvirtintas 1997 m. vasario 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu *FFSA ir kt. prieš Komisiją* (T-106/95, Rink. p. II-229). Nagrinėdama šią nuostatą, Komisija neišvengiamai turėjo sužinoti apie su *France Télécom* taikomu specialiu apmokestinimo režimu susijusias taisykles. Jei jai būtų kilę kokių nors abejonių dėl to, ar šis režimas yra valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme, laikydamasi rūpestingumo pareigos, ji turėjo pradėti tyrimo procedūrą pagal EB 88 straipsnio 3 dalį. Kadangi tokia procedūra nebuvo pradėta, išimtinėmis nagrinėjamo atvejo aplinkybėmis *France Télécom* ir Prancūzijos institucijos turėjo pagrindo turėti teisėtų lūkesčių dėl iš Įstatymo 90-568 kylančio apmokestinimo verslo mokesčiu režimo suderinamumo su EB 87 straipsnio 1 dalimi.

248 Siekdamos pagrįsti savo teiginį, kad nagrinėjamu atveju teisėtų lūkesčių apsaugos principas prieštarauja Komisijos konstatuotos pagalbos susigrąžinimui, Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* pateikia keturis papildomus argumentus.

249 Pirmiausia, jų manymu, šios bylos aplinkybės artimos toms, kuriomis buvo priimtas 2004 m. liepos 1 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Salzgitter prieš Komisiją* (T-308/00, Rink. p. II-1933).

250 Antra, Prancūzijos institucijų ir *France Télécom* įsitikinimas buvo dar stipresnis dėl to, kad specialiu apmokestinimo režimu nebuvo siekiama suteikti *France Télécom* nė mažiausios naudos, o tik užtikrinti, kad laipsniškas apmokestinimo pagal bendrąjį režimą taikymas *France Télécom* turėtų neutralios įtakos valstybės biudžetui. Skirtingai nei mokestinės pagalbos atvejais, kurią paprastai sudaro atleidimo nuo mokesčio ar apmokestinimo tarifo sumažinimo priemonės, nagrinėjamoje byloje taip nėra. Atvirkščiai, iki 1999 m. *France Télécom* ir Prancūzijos institucijos buvo tikros, kad dėl specialaus apmokestinimo režimo mokami didesni mokesčiai nei pagal bendrąjį režimą. Taigi *France Télécom* negalėjo įtarti, kad specialus apmokestinimo režimas galėjo sudaryti valstybės pagalbą.

251 Trečia, 2004 m. rugpjūčio 2 d. Sprendime 2006/621/EB dėl valstybės paramos, kurią Prancūzija skiria *France Télécom* (OL L 257, 2006, p. 11), Komisija nusprendė, jog dėl to, „kad *France Télécom* galėjo turėti teisėtų lūkesčių, jog [Prancūzijos Respublikos] veiksmai nėra valstybės pagalba“, „reikalavimas išieškoti pagalbą prieštarautų bendriesiems Bendrijos teisės principams“ (264 konstatuojamoji dalis). Nagrinėjamu atveju *France Télécom* nežinojo, kad gauna naudos, kol Prancūzijos institucijos neparengė pirmųjų vertinimo modelių. Iki tol, t. y. mažiausiai iki 2000 m., *France Télécom* veikiau manė, kad ypatingos apmokestinimo verslo mokesčiu sąlygos konkurencijos požiūriu yra jai nenaudingos jos santykiuose su vietos savivaldos vienetais. Be to, ji buvo paprašiusi suderinti jos specialų apmokestinimo režimą su bendrosiomis taisyklėmis.

252 Ketvirta, ieškovių teigimu, ginčijamo sprendimo priėmimo momentu nebuvo pakankamai nusistovėjusios Komisijos sprendimų praktikos ir nė viena į šioje byloje nagrinėjamas priemones panaši apmokestinimo schema nebuvo pripažinta valstybės pagalba.

253 Dublike Prancūzijos Respublika ginčija Komisijos argumentą, kad, nepranešusi apie nagrinėjamą režimą, ji negali remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu. Jos nuomone, remtis šiuo principu gali ir pagalbos gavėjai, ir šią pagalbą suteikusi valstybė narė. Komisijos nurodytos teismų praktikos taikymo sritis apsiriboja ieškiniais dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir ši teismų praktika nedraudžia, kad, kiek tai susiję su pagalbos gavėju, valstybė narė reikalautų paisyti šio principo ieškinyje dėl panaikinimo.

254 Komisija pirmiausia tvirtina, kad valstybė narė negali remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu nei savo, nei pagalbos gavėjo atžvilgiu, kai nepraneša Komisijai apie naują pagalbą. Todėl Prancūzijos Respublikai nepranešus apie ginčijamas priemones, teisėtų lūkesčių apsaugos principas negali neleisti pateikti įpareigojimą susigrąžinti neteisėtai suteiktą pagalbą (244 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 14 ir 17 punktai; 2004 m. lapkričio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Demesa ir Territorio Histórico de Álava prieš Komisiją*, C-183/02 P ir C-187/02 P, Rink. p. I-10609, 44 punktas; 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BFM ir EFIM prieš Komisiją*, T-126/96 ir T-127/96, Rink. p. II-3437, 69 punktas ir 2003 m. balandžio 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Scott prieš Komisiją*, T-366/00, Rink. p. II-1763, 61 punktas).

255 Antra, Komisija tvirtina sprendime dėl *La Poste* nei nagrinėjusi, nei išdėsčiusi pozicijos dėl su *France Télécom* taikytu verslo mokesčio režimu susijusių Įstatymo 90-568 nuostatų. Kadangi apie šias nuostatas nebuvo pranešta, Komisijos tylėjimas negali būti aiškinamas kaip pritarimas (254 punkte minėto Sprendimo *Demesa ir Territorio Histórico de Álava prieš Komisiją* 52 punktas).

256 Komisija bet kuriuo atveju mano, kad 247 punkte minėtame Sprendime *FFSA ir kt. prieš Komisiją* Pirmosios instancijos teismui nusprendus, jog Įstatymo 90-568 nuostatos dėl *La Poste* sudaro su bendrąja rinka suderinamą pagalbą, Prancūzijos Respublika negalėjo teisėtai tikėtis, kad *France Télécom* taikomos nuostatos nėra pagalba. Tokiomis aplinkybėmis Prancūzijos institucijos privalėjo pranešti apie nagrinėjamas nuostatas (254 punkte minėto Sprendimo *Demesa ir Territorio Histórico de Álava prieš Komisiją* 48–50 punktai).

257 Trečia, Komisija teigia, kad nuoroda į Sprendimą 2006/621 nereikšminga, nes šios bylos ir bylos, kurioje buvo priimtas Sprendimas 2006/621, aplinkybės skiriasi.

258 Ketvirta, Komisija tvirtina, kad, priimdama ginčijamą sprendimą, ji nepakeitė politikos dėl mokestinės prigimties valstybės pagalbos, o taikė nagrinėjamai situacijai objektyvias EB 87 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas taisykles.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

259 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką, net nesant atitinkamo teisės akto, galimybę remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu turi kiekvienas privatus asmuo, kuriam konkrečiomis garantijomis institucija sukėlė pagrįstą pasitikinėjimą (žr. 243 punkte minėto Sprendimo *Van den Bergh en Jurgens ir Van Dijk Food Products (Lopik) prieš Europos Bendrijų Komisiją* 44 punktą ir 1998 m. liepos 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mellett prieš Teisingumo Teismą*, T-66/96 ir T-221/97, Rink. VT p. I-A-449 ir II-1305, 104 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

260 Tokias garantijas, neatsižvelgiant į jų pateikimo formą, sudaro tiksli, nesąlyginė ir tikrovę atitinkanti informacija iš teisėtų ir patikimų šaltinių. Tačiau šio principo

pažeidimu negalima remtis tuo atveju, kai administracija tikslių garantijų nesuteikė (žr. 2006 m. vasario 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *TEA-CEGOS ir kt. prieš Komisiją*, T-376/05 ir T-383/05, Rink. p. II-205, 88 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

261 Šis principas, kuris konkrečiai taikomas valstybės pagalbos kontrolės srityje pagal Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnį, reiškia, kad pagalbos gavėjo teisėtų lūkesčių apsauga galima remtis (244 punkte minėto Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* 16 punktas) su sąlyga, kad jis turi tikslių, iš pozityvių Komisijos veiksmų kylančių garantijų, leidžiančių jam manyti, kad tam tikra priemonė nėra valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Savo ruožtu Komisijai aiškiai neišsakius savo pozicijos dėl apie jai praneštą priemonę, institucijos tylėjimas, remiantis įmonės pagalbos gavėjos teisėtų lūkesčių apsaugos principu, negali neleisti susigrąžinti pagalbos (šiuo klausimu žr. 254 punkte minėto Sprendimo *Demesa ir Territorio Histórico de Álava prieš Komisiją* 44 punktą).

262 Todėl, atsižvelgiant į privalomąjį Komisijos pagal EB 88 straipsnį atliekamos valstybės pagalbos kontrolės pobūdį, įmonės pagalbos gavėjos iš esmės gali turėti teisėtų lūkesčių dėl pagalbos teisėtumo tik tuomet, jeigu ji buvo suteikta laikantis šiame straipsnyje nustatytos procedūros. Rūpestingas ūkio subjektas paprastai turi galimybę įsitikinti, ar šios procedūros buvo laikomasi. Dėl to valstybė narė, kurios institucijos suteikė pagalbą pažeisdamos EB 88 straipsnyje numatytas procedūrines taisykles, taip pat negali remtis gavėjų teisėtais lūkesčiais, siekdama išvengti pareigos imtis būtinų priemonių Komisijos sprendimui, kuriuo ji įpareigojama susigrąžinti pagalbą, įvykdyti (žr. 244 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimų *Komisija prieš Prancūziją* 14 ir 17 punktus bei 2008 m. birželio 19 d. *Komisija prieš Vokietiją*, C-39/06, nepaskelbta Rinkinyje, 24 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

263 Teisinga, kad negalima atmesti neteisėtos pagalbos gavėjo galimybės pasiremti išimtinėmis aplinkybėmis, galėjusiomis teisėtai pagrįsti jo pasitikėjimą šios pagalbos teisėtumu ir todėl priešintis jos grąžinimui (šiuo klausimu žr. 254 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BFM ir EFIM prieš Komisiją* 70 punktą ir

2003 m. rugpjūčio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *P & O European Ferries (Vizcaya) ir Diputación Foral de Vizcaya prieš Komisiją*, T-116/01 ir T-118/01, Rink. p. II-2957, 201 ir 204 punktus).

264 Šiuo atveju neginčijama, kad apie nagrinėjamą pagalbą nebuvo pranešta, nes Komisija ją vertino gavusi skundą, pateiktą po to, kai buvo suteikta pirma pagalbos dalis, t. y. atsirado apmokestinimo skirtumas *France Télécom* naudai už 1994 m. Taigi darytina išvada, kad iš principo nei Prancūzijos Respublika, nei *France Télécom* negali remtis nagrinėjamos pagalbos gavėjo teisėtų lūkesčių apsaugos principu, siekdamos pasipriešinti sprendimui dėl susigrąžinimo, nebent jos įrodytų išimtines aplinkybes, kurios galėjo pagrįsti teisėtus *France Télécom* lūkesčius dėl teisėto nagrinėjamo pagalbos pobūdžio.

265 Šiuo klausimu Prancūzijos Respublikos ir *France Télécom* nurodyta išimtinė aplinkybė – tai faktas, kad Komisija jau atliko Įstatymo 90-568 21 straipsnio vertinimą, kurį užbaigusi sprendime dėl *La Poste* priėjo prie išvados, kad apmokestinimo bazių sumažinimas iki 85 % jų vertės, kuris, remiantis 21 straipsnio I punkto 3 papunkčiu buvo taikomas *La Poste*, bet ne *France Télécom*, nesudaro valstybės pagalbos. Ieškovės pažymi, kad specialus apmokestinimo režimas buvo įtvirtintas tame pačiame straipsnyje ir taip pat buvo taikomas *La Poste*. Jį vertindama, Komisija nepripažino, kad šis režimas yra valstybės pagalba.

266 Pirma, šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad, pasak pačių ieškovių, Komisija visiškai nebuvo pareiškusi nuomonės dėl specialaus apmokestinimo režimo. Tačiau galimybė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu suponuoja, kad naudos gavėjas gali įrodyti tikslias administracijos garantijas (žr. šio sprendimo 261 punktą).

267 Antra, iš paties sprendimo dėl *La Poste* teksto matyti, kad kitos Įstatymo 90-568 21 straipsnio nuostatos, be kita ko, susijusios su verslo mokesčiu ir specialiu

apmokestinimo režimu, nebuvo nagrinėjamos. Taigi Komisijos tylėjimo sprendime dėl *La Poste* specialaus apmokestinimo režimo klausimu negalėjo pakakti *La Poste* ir juo labiau *France Télécom* teisėtiems lūkesčiams, jog mokestinis režimas nesudaro valstybės pagalbos, pagrįsti (šiuo klausimu žr. 254 punkte minėto Sprendimo *Demesa ir Territorio Histórico de Álava prieš Komisiją* 44 punktą).

268 Trečia, kaip gindamasi tvirtina Komisija, sprendime dėl *La Poste* esantį vertinimą, kad toje byloje nagrinėtų bazių sumažinimas nesudarė valstybės pagalbos, Pirmosios instancijos teismas pakeitė 247 punkte minėtame Sprendime *FFSA ir kt. prieš Komisiją*. Šio teismo sprendimo 167 ir 168 punktuose Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad nagrinėtos Įstatymo 90-568 21 straipsnio nuostatos įtvirtina valstybės pagalbą, patenkančią į EB 87 straipsnio 1 dalį, nors ji yra suderinama su bendrąja rinka dėl EB 86 straipsnio 2 dalyje numatytų nukrypti leidžiančių nuostatų valstybinių įmonių naudai. Dėl šio teismo sprendimo pateiktą apeliacinį skundą Teisingumo Teismas atmetė (1998 m. kovo 25 d. Nutartis *FFSA ir kt. prieš Komisiją*, C-174/97 P, Rink. p. I-1303). Taigi, netgi darant prielaidą, kad sprendimas dėl *La Poste* galėjo suteikti Prancūzijos Respublikai ir *France Télécom* pagrindo tikėtis, kad Įstatymo 90-568 21 straipsnyje numatytos priemonės nesudaro valstybės pagalbos, tokie lūkesčiai pasirodė nepagrįsti ir nėra tarp tų, kurių paisymą leidžia užtikrinti teisėtų lūkesčių apsaugos principas.

269 Ketvirta, pastebėtina, kad tuomet, kai buvo būtina pranešti apie nagrinėjamą pagalbą, t. y. iki *France Télécom* už 1994 m. mokėtino verslo mokesčio suma tapo išreikalaujama, Komisija bet kuriuo atveju dar nebuvo priėmusi sprendimo dėl *La Poste*.

270 Todėl reikia konstatuoti, kad Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* neįrodė išimtinių aplinkybių, leidžiančių joms pasiremti teisėtų lūkesčių apsaugos principu.

271 Nė vienas iš kitų ieškovių argumentų neleidžia kvestionuoti šio vertinimo.

272 Pirma, Prancūzijos Respublika daro nuorodą į 2004 m. vasario 9 d. ataskaitą C (2004) 434 dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu komercinės veiklos apmokestinimu susijusioms priemonėms. Darant prielaidą, kad, ieškovės teigimu, ši ataskaita sieja Komisiją, pakanka pažymėti, kad ši visų pirma nurodo, jog „pritarimas tam tikrai schemos daliai niekaip nelemia kitų tos pačios schemos aspektų sutikimo su Sutarties taisyklėmis“. Taigi pačiame šios ataskaitos tekste atmetama galimybė, kad iš Įstatymo 90-568 21 straipsnio I punkto 3 papunkčio įtvirtintos priemonės patvirtinimo būtų daroma išvada dėl visose kitose to paties straipsnio nuostatose įtvirtintų priemonių leidimo.

273 Antra, Prancūzijos Respublikos argumentui, kad šios bylos aplinkybės artimos aplinkybėms byloje, kurioje buvo priimtas 249 punkte minėtas Sprendimas *Salzgitter prieš Komisiją*, juo labiau negalima pritarti. Iš tiesų minėtoje byloje Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad aplinkybė, jog pagalbos gavėjas negali remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu, nes apie pagalbą nebuvo pranešta, neatima iš jo galimybės remtis teisinio saugumo principo pažeidimu.

274 Tačiau byla, kurioje buvo priimtas 249 punkte minėtas Sprendimas *Salzgitter prieš Komisiją*, pasižymėjo ypatingomis aplinkybėmis, pavyzdžiui, sprendimo nepareikšti prieštaravimų dėl nuostatos, kurios pagrindu buvo suteikta nagrinėta pagalba, priėmimas, dalinis ir implicitiškas šio sprendimo atšaukimas, Komisijos vertinimo pasikeitimas, netikrumas dėl klausimo, ar reikia pranešti apie naują nagrinėtos nuostatos taikymą, bei ilgalaikis Komisijos neveikimas, nepaisant to, kad ji puikiai žinojo apie nagrinėtą pagalbą.

275 Palyginimui – šiose bylose apie Įstatymo 90-568 nuostatas, kuriomis buvo grindžiamas specialus apmokestinimo režimas, Komisijai nebuvo pranešta, ir dėl to negalėjo būti priimtas sprendimas nepareikšti prieštaravimų.

276 Šiuo atžvilgiu, trečia, ieškovių argumentui, kad Prancūzijos Respublika galėjo nepranešti apie specialų apmokestinimo režimą, nes nebuvo akivaizdu, jog Prancūzijos įstatymų leidėjas ketino suteikti naudos *France Télécom*, negalima pritarti. Viena vertus, valstybės narės ketinimas neturi įtakos valstybės pagalbos egzistavimui (žr. šio sprendimo 197 punktą). Kita vertus, pranešimas apie priemonę, kuri gali suteikti naudos tam tikrai įmonei, yra sutartyje numatytas instrumentas, leidžiantis valstybėms narėms įsitikinti, kad jos nesuteikia neteisėtos valstybės pagalbos, ir įmonėms – kad jos negauna tokios pagalbos. Kadangi specialus apmokestinimo režimas buvo nuo bendrųjų taisyklių nukrypstantis ir dviem įmonėms taikomas apmokestinimo verslo mokesčiu būdas, *a priori* nebuvo galima atmesti, kad tai valstybės pagalba. Neginčijama, kad apie specialų apmokestinimo režimą nebuvo pranešta Komisijai. Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad nesant išimtinių aplinkybių, kai pagalba suteikiama iš anksto nepranešus Komisijai, dėl ko ji yra neteisėta pagal EB 88 straipsnio 3 dalį, tokioje situacijoje pagalbos gavėjas negali remtis teisėtais lūkesčiais dėl jos suteikimo teisėtumo (šiuo klausimu žr. 254 punkte minėto Sprendimo *Demesa ir Territorio Histórico de Álava prieš Komisiją* 45 punktą).

277 Ketvirta, kaip tvirtina Komisija, aplinkybės, kuriomis galima pripažinti būtinybę saugoti teisėtus lūkesčius, priklauso nuo kiekvienos bylos. Pavyzdžiui, aplinkybė, kad Komisija pripažino, jog *France Télécom* galėjo remtis šiuo principu byloje, kurioje buvo priimtas Sprendimas 2006/621, savaime nėra reikšminga klausimui, ar įmonė gali naudotis tokia apsauga šiuo atveju.

278 Galiausiai, penkta, Prancūzijos Respublikos argumentas, kad Komisija nebuvo suformavusi nusistovėjusios sprendimų praktikos aptariamoje srityje, taip pat atmestinas. Iš tikrųjų tokios praktikos nebuvimas, net jei tai būtų įrodyta, negali pagrįsti teiginio, kad ieškovės galėjo teisėtai tikėti, jog specialus apmokestinimo režimas nėra valstybės pagalba.

279 Iš to, kas pasakyta, galima daryti išvadą, kad ieškovių argumentams negalima pritarti, ir todėl ketvirtasis Prancūzijos Respublikos pateiktas ieškinio pagrindas bei pirma ketvirtojo *France Télécom* pateikto ieškinio pagrindo dalis yra atmestini.

7. *Dėl galimybės nurodyti susigrąžinti neapibrėžto dydžio pagalbą bei teisinio saugumo principo paisymo*

Šalių argumentai

280 Antroje ketvirtojo ieškinio pagrindo dalyje *France Télécom* teigia, kad galimybė nustatyti tikslią su bendrąja rinka nesuderinamos pagalbos sumą yra jos susigrąžinimo sąlyga, ir mano, kad hipotetinė susigrąžintina suma prieštarauja teisinio saugumo principui.

281 *France Télécom* nurodo, jog teisinio saugumo principas negali būti apribotas sąlygomis, būtinomis teisėtiems pagalbos gavėjo lūkesčiams atsirasti (249 punkte minėtas Sprendimas *Salzgitter prieš Komisiją*), ir jog šis principas reikalauja, kad visi teisinį poveikį turintys administraciniai aktai būtų aiškūs ir tikslūs, kad suinteresuotasis asmuo galėtų nedviprasmiškai žinoti savo teises ir pareigas bei imtis atitinkamų žingsnių (1998 m. spalio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Langnese-Iglo prieš Komisiją*, C-279/95 P, Rink. p. I-5609, 78 punktas). Todėl, remiantis šiuo principu, Komisija turėjo pateikti Prancūzijos Respublikai informacijos, leidžiančios be pernelyg didelių sunkumų nustatyti susigrąžintinos pagalbos dydį, ir, be kita ko, nustatyti parametrą, leidžiantį pamatuoti antikonkurencinės naudos, kurią gavo *France Télécom*, dydį (1973 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, 70/72, Rink. p. 813; 1988 m. liepos 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, 102/87, Rink. p. 4067, 33 punktas ir 2000 m. spalio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-480/98, Rink. p. I-8717, 25 punktas).

282 Komisija apsiribojo tuo, kad apibrėžė preliminarias ribas, nepatikslindama reikalingų parametrų susigrąžintinos pagalbos dydžiui apskaičiuoti. Todėl ginčijamas sprendimas negali būti laikomas sukeliančiu aiškias ir tikslias teisines pasekmes ir prieštarauja teisinio saugumo principui.

283 Iš tikrųjų pasirodė neįmanoma tiksliai apskaičiuoti skirtumo tarp iki 2003 m. *France Télécom* mokėtinų verslo mokesčio įmokų sumos ir mokesčių, kuriuos *France Télécom* būtų turėjusi sumokėti, jeigu būtų apmokestinama pagal bendrąjį režimą.

284 *France Télécom* nevedė analitinės apskaitos, leidžiančios paskirstyti apmokestinimo bazes pagal savivaldybes, o pirmi prieinami duomenys susiję su 2001 m., kurie, remiantis Bendrojo mokesčių kodekso 1467 A straipsniu, yra referencinis laikotarpis nustatant apmokestinimą už 2003 metus (žr. šio sprendimo 21 punktą). *France Télécom* turi apie 19 000 padalinių, kurie patyrė didelių permainų nuo 1991 m. iki 2000 m., dėl ko neįmanoma kaip nors realiai paskirstyti apmokestinimo bazių ankstesniais nei 2001 metais.

285 Be to, negalėjimas paskirstyti apmokestinimo bazių, siekiant apskaičiuoti mokesčių, kuriuos paprastai būtų turėjusi sumokėti *France Télécom*, sumą, lemia, kad taip pat neįmanoma nustatyti tikrųjų taikomų tarifų, kurie, be to, yra nebeprieinami. Pavyzdžiui, 2003 m. gegužės mėnesį Komisijai praneštos sumos 1994–1999 metams buvo gautos pagal vidutinį nacionalinį *France Télécom* apmokestinimo tarifą, taikant tiesioginę ekstrapoliaciją, apskaičiuotą pagal vidutinį svertinį nacionalinį tarifą.

286 2004 m. liepos mėnesį perduoti duomenys yra patikimesni, nes jie gauti pagal iš tikrųjų *France Télécom* sumokėtą sumą pagal bendrąjį režimą 2003 m., tačiau, kiek tai susiję su ankstesniais metais, jie taip pat grindžiami fiktyvia rekonstrukcija, taikant ekstrapoliaciją.

287 Šiomis sąlygomis per administracinę procedūrą Prancūzijos Respublikos perduoti duomenys gali būti tik orientaciniai ir todėl apytikriai, apie ką Komisija buvo tinkamai informuota. Be to, ji į tai atsižvelgė, kaip parodo Komisijos narių kolegijos posėdžio, per kurį buvo priimtas ginčijamas sprendimas, protokolas. Taigi, remiantis ginčijamame sprendime apibrėžtais parametrais, neįmanoma apskaičiuoti tikslios *France Télécom* tariamai gautos naudos. Tačiau Sprendimuose 2003/216 ir 2006/621 iš aplinkybės, kad neįmanoma apskaičiuoti jos konstatuotos pagalbos dydžio, Komisija padarė išvadą, jog neturi galimybės nurodyti ją sugrąžinti.

288 Komisija pirmiausia teigia, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką ji gali apsiriboti pareigos susigrąžinti pagalbą konstatavimu ir pavesti nacionalinėms institucijoms užduotį apskaičiuoti tikslią grąžintinos pagalbos sumą.

289 Toliau Komisija tvirtina, kad patikimų panašių duomenų nebuvimas netrukdo susigrąžinti pagalbos, jeigu ją galima tiksliai nustatyti. Ginčijamame sprendime nagrinėjama pagalba buvo tiksliai apibrėžta, kaip apmokestinimo skirtumas, atitinkantis skirtumą tarp apmokestinimo verslo mokesčiu, kuris būtų tekęs *France Télécom*, jeigu jai būtų taikomas bendrasis režimas, ir apmokestinimo, kuris iš tikrųjų teko šiai įmonei 1994–2002 m. Tikslus nagrinėjamos pagalbos įvertinimas skaičiais neturi įtakos ginčijamo sprendimo teisėtumui, o priskiriamas jo vykdymo stadijai, kuri grindžiama lojalaus bendradarbiavimo tarp Komisijos ir valstybių narių pareiga, numatyta EB 10 straipsnyje.

290 Pirma, naudoti ekstrapoliacijos metodą, vadovaujantis disponuojamais duomenimis, leidžiama. Be to, šį metodą per administracinę procedūrą taip pat taikė Prancūzijos Respublika ir ji gavo dvi rezultatų grupes, į kurias buvo atsižvelgta ginčijamame sprendime nustatant preliminarias ribas, tarp kurių yra susigrąžintina suma.

291 Į preliminarų šių sumų pobūdį tinkamai atsižvelgė Komisijos narių kolegija (2004 m. liepos 19 ir 20 d. protokolo PV (2004) 1667 galutinis 20.1 punktas, p. 34), ir todėl 2005 m. sausio 19 d. priimtu klaidų ištaisymu (C (2005) 75 galutinis) ginčijamo sprendimo 59 punkte buvo pridėta sąvoka „preliminari“ ir apie tai buvo pranešta Prancūzijos Respublikai.

292 Antra, negalima rimtai remtis tuo, kad neįmanoma rekonstruoti mokesčių sumų, kurios būtų tekusios *France Télécom*, jeigu jai būtų taikomas bendrasis režimas.

293 Pirmiausia, Prancūzijos institucijos nuosekliai rėmėsi dviem rezultatų grupėmis, pateiktomis 2003 m. gegužės 15 d. ir 2004 m. sausio 29 d., kurias pristatė kaip pakankamai patikimas, siekdamos įrodyti, kad 1991–2002 m. *France Télécom* negavo naudos. Tik joms supratus, kad Komisija ketino atsisakyti pritarti argumentui, kad fiksuota įmoka, kurią *France Télécom* mokėjo 1991–1993 m. laikotarpiu, kompensavo apmokestinimo skirtumą dėl specialaus apmokestinimo režimo taikymo 1994–2002 m., Prancūzijos Respublika pradėjo teigti, jog šie apskaičiavimai nepatikimi.

294 Antra, visiškai nepagrįsti teiginiai, kad duomenys, reikalingi verslo mokesčio sumai, kurią įprastomis sąlygomis būtų turėjusi sumokėti *France Télécom* už 1994–2002 m., nustatyti, nėra prieinami.

295 Mažai tikėtina, kad įmanoma, jog *France Télécom* nepakankamai tiksliai žino savo turto geografinį pasiskirstymą netolimoje praeityje. Komisijos nuomone, apmokestinimo tarifai, nagrinėjamais metais balsavimu nustatyti savivaldybėse, kuriose *France Télécom* turėjo buveines, – tai vieši duomenys, kurių dingimas niekaip nepaaiškinamas.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

296 Pirmiausia reikia priminti, kad, atsakydama į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus, Prancūzijos Respublika, priėmus 94 punkte minėtą Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją*, nurodė atsiimanti penktąjį savo ieškinio pagrindą, kuriame teigė, jog negalėjimas apskaičiuoti tikslią nagrinėjamos pagalbos sumą prieštarauja pareigos ją susigrąžinti vykdymui ir jog pradėjo preliminariai vykdyti ginčijamo sprendimo 2 straipsnį. Šiomis aplinkybėmis bus atsižvelgta tik į *France Télécom* pateiktus argumentus.

297 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, nurodydama susigrąžinti neteisėtą pagalbą, Komisija neprivalo nurodyti tikslios grąžintinos pagalbos sumos. Bendrijos teisės reikalavimai šioje srityje apsiriboja tuo, kad, viena vertus, susigrąžinant neteisėtai suteiktą pagalbą būtų atstatyta ankstesnė padėtis, ir, antra vertus, šis grąžinimas vyktų pagal nacionalinėje teisėje numatytas sąlygas, o jos nuostatų taikymas negali riboti Bendrijos teisės apimties ir veiksmingumo (žr. 184 punkte minėto Sprendimo *Ladbroke Racing prieš Komisiją* 187 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

298 Taigi pakanka, kad susigrąžintinos pagalbos sumą, atsižvelgiant į sprendime esančias nuorodas, būtų galima nustatyti be pernelyg didelių sunkumų (281 punkte minėto 1988 m. liepos 13 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 33 punktas).

299 Taigi Komisija gali apsiriboti pareigos susigrąžinti pagalbą konstatavimu ir pavesti nacionalinėms institucijoms užduotį apskaičiuoti tikslią grąžintinos pagalbos sumą, visų pirma, jeigu apskaičiavimas reikalauja atsižvelgti į apmokestinimo ar socialinės apsaugos schemas, kurių sąlygos įtvirtintos taikytinuose nacionalinės teisės aktuose (281 punkte minėto 2000 m. spalio 12 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją* 26 punktas ir 184 minėto Sprendimo *Ladbroke Racing prieš Komisiją* 188 punktas).

300 Vis dėlto Komisijai suteikiama laisvė nenurodyti tikslios susigrąžintinos pagalbos sumos negali leisti šiai institucijai nesilaikyti pareigos paisyti teisinio saugumo principo, kuris reikalauja, kad visi teisinį poveikį turintys administraciniai aktai būtų aiškūs ir tikslūs, kad suinteresuotasis asmuo galėtų nedviprasmiškai žinoti savo teises ir pareigas bei imtis atitinkamų žingsnių (281 punkte minėto Sprendimo *Langnese-Iglo prieš Komisiją* 78 punktas).

301 Nagrinėjamu atveju primintina, kad ginčijamo sprendimo 59 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, jog nagrinėjamos pagalbos suma yra tarp 798 mln. ir 1,14 mlrd. eurų. Iš to aišku, kad 798 mln. eurų suma turi būti laikoma sudarančia minimalią grąžintinos pagalbos sumą pagal ginčijamo sprendimo 2 straipsnį. Iš tiesų sprendimo valstybės pagalbos srityje rezoliucinė dalis yra neatskiriama nuo jo motyvų ir turi būti aiškinama, jei būtina, atsižvelgiant į motyvus, kuriais vadovaujantis sprendimas buvo priimtas. Kadangi ribos, kuriose yra nagrinėjamos pagalbos suma, nėra orientacinio pobūdžio, ginčijamame sprendime yra tinkamų nuorodų, be pernelyg didelių sunkumų leidžiančių Prancūzijos Respublikai pačiai nustatyti galutinę susigrąžintinos pagalbos sumą (šiuo klausimu žr. 87 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* 31–40 punktus ir jame nurodytą teismų praktiką).

302 Iš tiesų, viena vertus, ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamojoje dalyje nagrinėjama pagalba buvo tiksliai apibrėžta kaip „skirtumas tarp verslo mokesčio, kurį realiai sumokėjo [*France Télécom*], ir to verslo mokesčio, kurį ji būtų turėjusi mokėti, jei būtų apmokestinta pagal bendrąjį režimą nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 2003 m. sausio 1 dienos“.

303 Kita vertus, ginčijamo sprendimo 54–60 konstatuojamosiose dalyse Komisija pristatė skaičiavimus, kuriuos per administracinę procedūrą jai buvo pateikusi Prancūzijos Respublika, ir pasirėmė šiais duomenimis, nustatydama nagrinėjamos pagalbos dydį. Tai darydama, Komisija pagrįstai nurodė, kad apytikrio nagrinėjamos pagalbos nustatymo metodai, kaip antai naudoti nagrinėjamu atveju, yra leistini, nes valstybė narė ir įmonė negali tiksliai apskaičiuoti *France Télécom* gautos naudos.

304 Kadangi, atsižvelgiant į ginčijamame sprendime esančias nuorodas, be pernelyg didelių sunkumų buvo galima apskaičiuoti susigrąžintinos pagalbos sumą, ginčijamo sprendimo 59 ir 60 konstatuojamosiose dalyse Komisija turėjo teisę pažymėti, kad tikslią susigrąžintinos pagalbos sumą turi nustatyti Prancūzijos institucijos šio sprendimo vykdymo stadijoje.

305 Tai reiškia, kad *France Télécom* nepagrįstai teigia, jog dėl negalėjimo apskaičiuoti nagrinėjamos pagalbos sumą įpareigojimas ją susigrąžinti neatitinka teisinio saugumo principo. Todėl antra ketvirtojo *France Télécom* ieškinio pagrindo dalis atmestina.

8. *Dėl senaties termino taisyklių taikymo*

Šalių argumentai

306 Trečiuoju ieškinio pagrindu Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* primena, kad pagal Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnį Komisijos įgaliojimams išieškoti pagalbą taikomas dešimties metų senaties terminas ir kad senaties terminas prasideda tą dieną, kai gavėjui pripažįstama pagalba kaip individuali arba pagal atitinkamą pagalbos sistemą.

307 Ir Prancūzijos Respublika, ir *France Télécom* ginčija Komisijos nuomonę, kad nagrinėjama pagalba buvo suteikta pagal pagalbos schemą ir senaties terminas prasidėjo dieną, kai *France Télécom* buvo faktiškai suteikta pirmoji pagalba, t. y. 1994 m. sausio 1 dieną.

308 Jos savo ruožtu mano, kad pagal teisinio saugumo principą terminas prasidėjo tą dieną, kai nagrinėjamą priemonę sukūrė privalomas teisinis įpareigojimas, t. y. 1990 m. liepos 2 d., kai buvo paskelbtas ir įsigaliojo Įstatymas 90-568, kurio 21 straipsnyje aiškiai ir tiksliai buvo įtvirtintos *France Télécom* nuo 1994 m. taikytinos specialios apmokestinimo sąlygos.

309 Pirmiausia, ieškovių teigimu, Komisija mano, kad valstybės narės pažeidžia savo iš EB 88 straipsnio 3 dalies kylančią pareigą pranešti apie naują pagalbą, kai, neatsižvelgiant į kokius nors mokėjimus, prisiima privalomą teisinį įsipareigojimą dėl tam tikros pagalbos.

310 Antra, pranešimo apie naują pagalbą klausimu Komisijos praktiką patvirtina teismo praktika (2004 m. sausio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Fleuren Compost prieš Komisiją*, T-109/01, Rink. p. II-127, 74 punktas).

311 Trečia, aplinkybė, kad tariama pagalba buvo suteikiama kiekvienais metais, neturi įtakos senaties termino skaičiavimui, nes Reglamente Nr. 659/1999 nėra jokios taisyklės, panašios į taikomąją tęstiniams pažeidimams konkurencijos srityje.

312 Ketvirta, mokestinės Įstatymo 90-568 nuostatos nėra pagalbos schema valstybės pagalbą reglamentuojančių teisės aktų prasme, nes jis skirtas tik vienai įmonei, buvo įgyvendintas vienintele valstybės priemone, kuri iki savo atšaukimo nė karto nebuvo keista, jam nereikėjo jokių vėlesnių įgyvendinimo priemonių ir juo nebuvo siekiama suteikti įmonei naudos.

313 Penkta, Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnyje kaip senaties termino pradžia nustatyta diena, kai pagalba buvo „pripažinta“, o ne diena, kai ji buvo „sumokėta“, ir tai pasakytina apie bet kokią kalbinę versiją (pavyzdžiui, „concedido“ ispaniškai, „granted“ angliškai, „gewährt“ vokiškai, „vienne concesso“ itališkai). Be to, sąvokos 15 straipsnyje skiriasi nuo vartojamų to paties reglamento 14 straipsnyje, pagal kurį palūkanos skaičiuojamos nuo pagalbos „išmokėjimo“. Galiausiai, atsižvelgimas į datą, kai pagalbą buvo iš principo numatyta suteikti, atitinka Komisijos sprendimų praktiką (2000 m. liepos 12 d. Sprendimas 2002/14/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė *Scott Paper SA/Kimberly-Clark* (OL L 12, 2002, p. 1), patvirtintas Pirmosios instancijos teismo praktikoje (254 punkte minėtas Sprendimas *Scott prieš Komisiją*).

314 Šešta, Komisijos teiginys, kad pagalba laikytina suteikta tą dieną, nuo kurios ji gali būti apskaičiuota, sukelia teisinį netikrumą, nes, remiantis šia teorija, negalima užtikrintai nustatyti jokios dienos.

315 Prancūzijos institucijos ir *France Télécom* teigia, kad pirmąjį prašymą pateikti informacijos Komisija pateikė 2001 m. birželio 28 d., t. y. daugiau kaip dešimt metų po 1990 m. liepos 2 d. Kadangi nagrinėjamos pagalbos susigrąžinimo senaties terminas suėjo, ginčijamas sprendimas turėtų būti panaikintas.

316 Dublike Prancūzijos Respublika ginčija Komisijos atsiliepime į ieškinį cituotos teismų praktikos reikšmingumą bei klausimo, ar nagrinėjama pagalba yra esama pagalba neatsižvelgiant į Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnį, svarbą. Prancūzijos institucijos pažymi, kad Komisijos teorija, pagal kurią pagalbos schemos atveju dieną, kai buvo priimtas su pagalba susijęs teisinis įpareigojimas, reikia skirti nuo dienos, kai kiekviena pagalba gali būti apskaičiuota, nepagrįsta ir nekyla iš Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnio.

317 Komisija ginčija šiuos teiginius.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

318 Pagal Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnio 1 dalį Komisijos įgaliojimams susigrąžinti pagalbą taikomas dešimties metų senaties terminas.

319 Šio reglamento 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Senaties terminas prasideda tą dieną, kai gavėjui priteisiama [pripažįstama] neteisėta pagalba kaip individuali pagalba arba pagal atitinkamą pagalbos sistemą. Bet kuri su neteisėta pagalba susijusi priemonė, kurios imasi Komisija arba jos prašymu veikianti valstybė narė, nutraukia senaties terminą. Po kiekvieno senaties termino nutraukimo laikas skaičiuojamas iš naujo. Senaties terminas sustabdomas, kol Komisijos sprendimas nagrinėjamas Europos Bendrijų Teisingumo Teisme."

320 Iš šių Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnio 2 dalies nuostatų matyti, kad senaties terminas prasideda dieną, kai pagalba, kurią nurodė susigrąžinti Komisija, gali būti laikoma suteikta, t. y., jei pagalbos suteikimas priklauso nuo privalomų teisės aktų priėmimo, šių aktų priėmimo dieną (310 punkte minėto Sprendimo *Fleuren Compost prieš Komisiją* 74 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 254 punkte minėto Sprendimo *Scott prieš Komisiją* 3 ir 57 punktus).

321 Nagrinėjamu atveju Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* mano, kad privalomas teisės aktas, kuriuo buvo suteikta nagrinėjama pagalba, yra Įstatymas 90-568, datuojamas 1990 m. liepos 2 d. Taigi senaties terminas, jų teigimu, suėjo 2000 m. liepos 1 d. ir nė viena Komisijos priimta priemonė nenutraukė šio termino, nes pirmasis prašymas pateikti informacijos Prancūzijos Respublikai buvo adresuotas 2001 m. birželio 28 dieną.

322 Vis dėlto ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamojoje dalyje Komisija apibrėžė valstybės pagalbą sudarančią naudą kaip „skirtumą tarp verslo mokesčio, kurį realiai sumokėjo [*France Télécom*], ir to verslo mokesčio, kurį ji būtų turėjusi mokėti, jei būtų apmokestinta pagal bendrąjį režimą nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 2003 m. sausio 1 d.“ Taigi Komisija nusprendė, kad nagrinėjamą pagalbą sudarė ne specialios *France Télécom* taikomos mokesčių teisės nuostatos, o apmokestinimo skirtumas, kuris sudaro skirtumą tarp verslo mokesčio įmokų sumos, kurią įmonė būtų turėjusi sumokėti, jeigu ji būtų buvusi apmokestinta pagal bendrąjį režimą, ir sumos, kurią ji faktiškai sumokėjo pagal specialias jai galiojančias mokestines nuostatas (žr. šio sprendimo 201 punktą).

323 Metinis verslo mokesčio mokėjimas (žr. šio sprendimo 202 punktą) reiškia, kad nauda *France Télécom* kiekvienais metais priklausė nuo klausimo, ar dėl specialaus apmokestinimo režimo *France Télécom* teko mažesnė verslo mokesčio įmokų našta nei ta, kuria ji būtų buvusi apmokestinta pagal bendrąjį režimą. Konstatuotina, kad pats šis klausimas priklausė nuo su specialiu apmokestinimo režimu nesusijusių aplinkybių ir, be kita ko, nuo kasmet vietos savivaldos vienetų, kurių teritorijoje *France Télécom* turėjo buveines, nustatytų apmokestinimo tarifų lygio.

324 Dėl šios priežasties nagrinėjama pagalba Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnio 2 dalies prasme negali būti laikoma suteikta anksčiau nei 1994 m., nes būtent tada buvo priimti privalomi teisės aktai, pirmą kartą leidžiantys nustatyti apmokestinimo skirtumą. Šiuo atžvilgiu negalima pritarti ieškovių teiginiui, nes tais atvejais, kai teisės aktu sukuriamas specialus ateityje taikomas režimas, negalima teigti, kad senaties

terminas prasideda dieną, kai neįmanoma užtikrintai nustatyti, ar šis specialus režimas suteikia naudos, galinčios būti valstybės pagalba.

325 Todėl Reglamento Nr. 659/1999 15 straipsnyje numatytas senaties terminas nebuvo suėjęs 2001 m. birželio 28 d., kai Prancūzijos Respublikai buvo adresuotas prašymas pateikti informacijos. Taigi nuo tos dienos senaties terminas prasidėjo iš naujo ir nebuvo suėjęs 2004 m. rugpjūčio 2 d., t. y. ginčijamo sprendimo priėmimo dieną.

326 Vadinasi, trečiąjį Prancūzijos Respublikos ir *France Télécom* ieškinio pagrindą reikia atmesti.

327 Iš viso to, kas pasakyta, galima daryti išvadą, kad negalima pritarti nė vienam ieškovių ieškinių pagrindui ir dėl to jų prašymus panaikinti ginčijamą sprendimą reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

328 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Prancūzijos Respublika ir *France Télécom* pralaimėjo bylą, jos turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinius.

2. Priteisti iš Prancūzijos Respublikos ir *France Télécom* bylinėjimosi išlaidas.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Paskelbta 2009 m. lapkričio 30 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Teisinis pagrindas . . . II - 4324

1. Valstybės pagalbai taikomos taisyklės . . . II - 4324

2. Su Komisijos sprendimų priėmimu susijusios taisyklės . . . II - 4329

Faktinės bylos aplinkybės . . . II - 4331

1. *France Télécom* sukūrimas . . . II - 4331

2. *France Télécom* apmokestinimas verslo mokesčiu . . . II - 4332

Bendros verslo mokesčio taikymo taisyklės . . . II - 4332

France Télécom taikomos taisyklės . . . II - 4334

Apmokestinimo pagal bendrąjį režimą principas . . . II - 4334

Fiksuota įmoka . . . II - 4334

Specialus apmokestinimo režimas . . . II - 4335

3. Administracinė procedūra . . . II - 4336

4. Ginčijamas sprendimas . . . II - 4339

Procesas ir šalių reikalavimai . . . II - 4348

Dėl teisės . . . II - 4351

1. Panaikinimo pagrindų santrauka . . . II - 4351

2. Dėl Komisijos sprendimų priėmimo taisyklių paisymo . . . II - 4352

Šalių argumentai . . . II - 4352

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . II - 4355

3. Dėl Prancūzijos Respublikos teisės į gynybą paisymo . . . . . II - 4360

Šalių argumentai . . . . . II - 4360

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 4361

4. Dėl „France Télécom“ procesinių teisių paisymo . . . . . II - 4364

Šalių argumentai . . . . . II - 4364

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 4365

5. Dėl valstybės pagalbos buvimo . . . . . II - 4367

Šalių argumentai . . . . . II - 4367

Dėl su bendrąja mokesčių sistemos struktūra susijusio pateisinimo . . . . . II - 4367

Dėl fiksuotos įmokos prigimties . . . . . II - 4368

Dėl nedalomo 1991–2002 m. *France Télécom* taikyto apmokestinimo režimo pobūdžio . . . . . II - 4371

Dėl užskaitymo būtinybės . . . . . II - 4372

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 4376

Dėl naudos . . . . . II - 4376

— Dėl galimybės nagrinėti specialų apmokestinimo režimą atskirai nuo fiksuotos įmokos . . . . . II - 4378

— Dėl užskaitymo galimybės . . . . . II - 4380

— Dėl apmokestinimo skirtumo . . . . . II - 4383

Dėl pateisinimo mokesčių sistemos vientisumu . . . . . II - 4385

6. Dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo taikymo . . . . . II - 4389

Šalių argumentai . . . . . II - 4389

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 4393

7. Dėl galimybės nurodyti susigrąžinti neapibrėžto dydžio pagalbą bei teisinio saugumo principo paisymo . . . . . II - 4399

Šalių argumentai . . . . . II - 4399

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 4403

8. Dėl senaties termino taisyklių taikymo . . . . . II - 4405

Šalių argumentai . . . . . II - 4405

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 4408

Dėl bylinėjimosi išlaidų . . . . . II - 4410